

NSS Activities on Environment at Government Arts College, Bhesan

NSS activities help address cross-cutting environmental along with the curriculum sensitization. The National Service Scheme (NSS) has been actively involved in various environmental initiatives aimed at promoting sustainability and environmental awareness among students and the community.

The college organizes the "Green Village Clean Village" program. This initiative included extensive cleaning of the college grounds and surrounding areas, as well as a tree plantation drive to enhance greenery and environmental conservation.

Additionally, a "Clean India Week" campaign was conducted, involving a series of activities focused on hygiene and cleanliness. The campaign included a rally through Bhesan village to raise public awareness about the importance of maintaining a clean environment. Students, faculty, and staff participated in cleaning various areas of the college, including grounds, parking lots, and washrooms.

The detailed year wise activities are given in the Criterion -3

Women Empowerment through various activities

In our college, women empowerment is actively fostered through a diverse range of initiatives aimed at nurturing personal growth, leadership skills, and community support among female students. Through expert lectures, we emphasize leadership development by equipping students with essential skills in public speaking, decision-making, and team management. Entrepreneurship seminars led by successful women entrepreneurs inspire and guide students in venturing into business endeavors confidently. Additionally, regular self-defense training sessions are conducted to empower female students with the knowledge and skills to ensure their safety and enhance their confidence. These activities not only promote gender equality but also create a supportive environment where women can thrive academically, professionally, and personally. By providing these opportunities, our college is committed to cultivating a culture of empowerment where every woman can achieve her full potential and contribute meaningfully to society.

The detailed activities are given in Cretiron-7

FACULTY OF ARTS (SYLLABUS)

Annexure 'c'

Subject : B.A. SANSKRIT SEM-3
Course (Paper) Name & Number : CORE PAPER-5
કાલિદાસ રચિત – અભિજ્ઞાન શાકુન્તલ
External Time Duration : 2.30 Hours

B.A. (Sanskrit) Sem-3, Paper-5 (Core)

Sr. No.	Level U.G. Or P.G.	Semester	Course Group Core Elective-1 Elective-2	Course (Paper) Title	Courses Paper No.	Credit	Internal Marks	External Marks	Total Marks	Teaching Hrs.	Exam Time
1	U.G.	03	Core	કાલિદાસ રચિત અભિજ્ઞાન શાકુન્તલ	05	03	30	70	100	45	2.30 Hrs.

❖ COURSE OBJECTIVES :

- (૧) વિદ્યાર્થીઓ કાલિદાસની કૃતિઓથી પરિચિત થાય.
- (૨) અભિજ્ઞાન શાકુન્તલ નાટકથી પરિચિત થાય.
- (૩) દુષ્યંત – શકુન્તલાના પાત્રનું મહત્ત્વ સમજે.
- (૪) ઐતિહાસિક પાત્રો અને કથાવસ્તુથી અવગત થાય.
- (૫) સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાનું કૌશલ્ય કેળવે.
- (૬) નેટ/સ્લેટની પરીક્ષા અંગે વિદ્યાર્થીઓ સજ્જતા કેળવે.

❖ COURSE CONTENTS :

	કાલિદાસરચિત – અભિજ્ઞાન શાકુન્તલ
Unit-1	કાલિદાસનું જીવન, કૃતિ અને સમય
Unit-2	કાલિદાસની નાટ્યશૈલી, અભિજ્ઞાન શાકુન્તલની આધારસામગ્રી, કાલિદાસકાલીન સમાજ
Unit-3	અભિજ્ઞાન શાકુન્તલ (અંક-૧ થી ૪) (ભાષાંતર અને સંદર્ભસહિત રસલક્ષી ચર્ચા)
Unit-4	અભિજ્ઞાન શાકુન્તલ (અંક-૫ થી ૭) (કેવળ રસલક્ષી ચર્ચા)

❖ REFERENCE BOOKS :

- (૧) અભિજ્ઞાન શાકુન્તલ : સરસ્વતી પુસ્તક ભંડાર, પ્રા. પી. સી. દવે, પ્રા. સુરેશ જે. દવે
- (૨) સંસ્કૃત સાહિત્યનો ઇતિહાસ, સરસ્વતી પુસ્તક ભંડાર, પ્રા. સુરેશ જે. દવે
- (૩) સંસ્કૃત વાજ્ઞયનનો ઇતિહાસ, સી. એલ. શાસ્ત્રી
- (૪) સંસ્કૃત નાટકોનો પરિચય, ડૉ. તપસ્વી નાન્દી યુનિ. ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય.
- (૫) કાલિદાસ ગ્રંથાવલી, ડૉ. શાંતિકુમાર પંડ્યા, પાર્શ્વ પ્રકાશન

❖ FORMAT OF QUESTION PAPER :

Question	Type of Question	Marks
1(A)	Translation : Two Verses Out of Four (Unit-3) Act-1 to 4	08
1(B)	Reference : Two Out of Four (Unit-3) Act-1 to 4	06
2	Essay Type Question : One Out of Two (All Units)	14
3	Essay Type Question : One Out of Two (All Units)	14
4	Essay Type Question : One Out of Two (All Units)	14
5	Short Note : Two Out of Four : (All Units)	14

FACULTY OF ARTS (SYLLABUS)

Annexure 'c'

Subject : B.A. SANSKRIT SEM-3
Course (Paper) Name & Number : CORE PAPER-7
બાણભટ્ટકૃત - મહાશ્વેતાવૃત્તાંત (કાદંબરી)
External Time Duration : 2.30 Hours

B.A. (Sanskrit) Sem-3, Paper-7 (Core)

Sr. No.	Level U.G. Or P.G.	Semester	Course Group Core Elective-1 Elective-2	Course (Paper) Title	Courses Paper No.	Credit	Internal Marks	External Marks	Total Marks	Teaching Hrs.	Exam Time
3	U.G.	03	Core	બાણભટ્ટકૃત મહાશ્વેતાવૃત્તાંત (કાદંબરી)	07	03	30	70	100	45	2.30 Hrs.

❖ COURSE OBJECTIVES :

- (૧) વિદ્યાર્થીઓ બાણભટ્ટના જીવન અને કવનથી અવગત થાય.
- (૨) ગદ્યસાહિત્ય તેમજ બાણભટ્ટની શૈલીથી પરિચિત થાય.
- (૩) મહાશ્વેતા જેવા પાત્રોથી પરિચિત થાય.
- (૪) સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાનું કૌશલ્ય કેળવે.
- (૫) નેટ/સેલેટની પરીક્ષા અંગે વિદ્યાર્થીઓ સજ્જતા કેળવે.

❖ COURSE CONTENTS :

	બાણભટ્ટકૃત મહાશ્વેતાવૃત્તાંત (કાદંબરી)
Unit-1	બાણભટ્ટ જીવન, કૃતિઓ, સમય
Unit-2	બાણભટ્ટની ગદ્યશૈલી, ગદ્યકાવ્યનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ, કાદંબરીની આધારસામગ્રી
Unit-3	બાણભટ્ટકૃત મહાશ્વેતાવૃત્તાંત (કાદંબરી)
Unit-4	બાણભટ્ટકૃત મહાશ્વેતાવૃત્તાંત (કાદંબરી)

❖ REFERENCE BOOKS :

- (૧) કાદંબરી - મહાશ્વેતાવૃત્તાંત, સરસ્વતી પુસ્તક ભંડાર
- (૨) સંસ્કૃત વાજ્ઞભયનો ઇતિહાસ, સી. એલ. શાસ્ત્રી
- (૩) કાદંબરી, મહાશ્વેતા વૃત્તાંત, પાર્શ્વ પ્રકાશન
- (૪) સંસ્કૃત સાહિત્યનો ઇતિહાસ, સી. જમનાદાસ, અમદાવાદ.

❖ FORMAT OF QUESTION PAPER :

Question	Type of Question	Marks
1(A)	Translation of Passages : Two Out of Four (Unit-3, 4)	08
1 (B)	Reference to the Context : Two Out of Four (Unit-3, 4)	06
2	Essay Type Question : One Out of Two (All Units)	14
3	Essay Type Question : One Out of Two (All Units)	14
4	Essay Type Question : One Out of Two (All Units)	14
5	Short Note : Two Out of Four : (All Units)	14

FACULTY OF ARTS (SYLLABUS)

Annexure 'c'

Subject : B.A. SANSKRIT SEM-3
Course (Paper) Name & Number : ELECTIVE-1, PAPER NO. 5
ભાસકૃત - સ્વપ્નવાસવદત્ત
External Time Duration : 2.30 Hours

B.A. (Sanskrit) Sem-3, Paper-5 (Elective-1)

Sr. No.	Level U.G. Or P.G.	Semester	Course Group Core Elective-1 Elective-2	Course (Paper) Title	Courses Paper No.	Credit	Internal Marks	External Marks	Total Marks	Teaching Hrs.	Exam Time
4	U.G.	03	Elective-1	ભાસકૃત સ્વપ્નવાસવદત્ત	05	03	30	70	100	45	2.30 Hrs.

❖ COURSE OBJECTIVES :

- (૧) સંસ્કૃતનાં શ્રેષ્ઠ નાટકોમાંનાં એક શ્રેષ્ઠ નાટકનો પરિચય થાય.
- (૨) દામ્પત્ય પ્રેમ કેવો હોયો જોઈએ તે સમજી શકે.
- (૩) ઉદયન, વાસવદત્તા, પદ્માવતીના પાત્રોથી પરિચિત થાય.
- (૪) ભાસની નાટ્યકલા તેમજ મનોવૈજ્ઞાનિક નિરૂપણથી અવગત થાય.
- (૫) સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાનું કૌશલ્ય કેળવે.
- (૬) નેટ/સ્લેટની પરીક્ષા અંગે વિદ્યાર્થીઓ સજ્જતા કેળવે.

❖ COURSE CONTENTS :

	ભાસકૃત - સ્વપ્નવાસવદત્ત
Unit-1	ભાસનું જીવન, સમય, કૃતિઓ તેમજ ભાસ સમસ્યા
Unit-2	‘સ્વપ્નવાસવદત્ત’ની આધારસામગ્રી, ભાસની નાટ્યકલા, તત્કાલીન સામાજિક સ્થિતિ
Unit-3	ભાસકૃત ‘સ્વપ્નવાસવદત્ત’ અંક-૧ થી ૩
Unit-4	ભાસકૃત ‘સ્વપ્નવાસવદત્ત’ અંક-૪ થી ૬

❖ REFERENCE BOOKS :

- (૧) સ્વપ્નવાસવદત્ત - સી. જમનાદાસની કંપની, પ્રા. ડૉ. ગૌતમ પટેલ તથા અન્ય
- (૨) સ્વપ્નવાસવદત્ત - રવિ પ્રકાશન, રાજકોટ.
- (૩) સ્વપ્નવાસવદત્ત - પ્રવિણ પબ્લિકેશન, રાજકોટ, વિનુભાઈ ઉ. પટેલ
- (૪) મહાકવિભાસ - ડૉ. ઊર્મિ શાહ, ડિવાઈન પબ્લિકેશન, અમદાવાદ.
- (૫) સ્વપ્નવાસવદત્ત - સરસ્વતી પુસ્તક ભંડાર, અમદાવાદ.
- (૬) સંસ્કૃત નાટકોનો પરિચય, ડૉ. તસ્વી નાન્દી યુનિ. ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય.

❖ FORMAT OF QUESTION PAPER :

Question	Type of Question	Marks
1(A)	Translation : Two Verses Out of Four (Unit-3, 4)	08
1 (B)	Reference : Two Out of Four (Unit-3, 4)	06
2	Essay Type Question : One Out of Two (All Units)	14
3	Essay Type Question : One Out of Two (All Units)	14
4	Essay Type Question : One Out of Two (All Units)	14
5	Short Note : Two Out of Four : (All Units)	14

FACULTY OF ARTS (SYLLABUS)

Annexure 'c'

Subject : B.A. SANSKRIT SEM-3
Course (Paper) Name & Number : ELECTIVE-1, PAPER NO. 5 (વૈકલ્પિક)
નાદ્ય: ભાસકૃત-પ્રતિજ્ઞાયોગન્ધરાયણ
External Time Duration : 2.30 Hours

B.A. (Sanskrit) Sem-3, Paper-5 (Elective-1)

Sr. No.	Level U.G. Or P.G.	Semester	Course Group Core Elective-1 Elective-2	Course (Paper) Title	Courses Paper No.	Credit	Internal Marks	External Marks	Total Marks	Teaching Hrs.	Exam Time
5	U.G.	03	Elective-1	ભાસકૃત: પ્રતિજ્ઞા યોગન્ધરાયણ	05 (વૈકલ્પિક પેપર)	03	30	70	100	45	2.30 Hrs.

❖ COURSE OBJECTIVES :

- (૧) નાદ્ય સાહિત્યના ઉદ્ભવ અને વિકાસથી પરિચિત થાય.
- (૨) ભાસ સમસ્યાથી વિદ્યાર્થીઓ અવગત થાય.
- (૩) ભાસના જીવન અને કૃતિઓથી પરિચિત થાય.
- (૪) ભાસની નાટ્યકલા તેમજ મનોવૈજ્ઞાનિક નિરૂપણથી વાકેફ થાય.
- (૫) સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાનું કૌશલ્ય કેળવે.
- (૬) નેટ/સેલેટની પરીક્ષા અંગે વિદ્યાર્થીઓ સજ્જતા કેળવે.

❖ COURSE CONTENTS :

	નાટ્ય - ભાસકૃત પ્રતિજ્ઞાયોગન્ધરાયણ (વૈકલ્પિક)
Unit-1	ભાસનું જીવન, સમય, કૃતિઓ તેમજ ભાસ સમસ્યા
Unit-2	‘પ્રતિજ્ઞાયોગન્ધરાયણ’ની આધારસામગ્રી, ભાસની નાટ્યકલા, તત્કાલીન સામાજિક સ્થિતિ
Unit-3	ભાસકૃત પ્રતિજ્ઞાયોગન્ધરાયણ અંક-૧ થી ૨
Unit-4	ભાસકૃત પ્રતિજ્ઞાયોગન્ધરાયણ અંક-૩ થી ૪

❖ REFERENCE BOOKS :

- (૧) પ્રતિજ્ઞાયોગન્ધરાયણ : પ્રવિણ પ્રકાશન-રાજકોટ.
- (૨) મહાકવિ ભાસ : ડૉ. ઊર્મિ શાહ, ડિવાઇન પબ્લિકેશન, અમદાવાદ.
- (૩) સંસ્કૃત નાટકોનો પરિચય : ડૉ. તપસ્વી નાન્દી યુનિ. ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય.
- (૪) ભાસ કે નાટક : ચંદ્રશેખર ઉપાધ્યાય, ભાગ-૧, પ્રથમ સંસ્કરણ-૨૦૦૧, નાગ પબ્લિકેશન, દિલ્લી.
- (૫) સંસ્કૃત સાહિત્યનો ઇતિહાસ - પ્રો. સુરેશ જે. દવે, સરસ્વતી પ્રકાશન-૩.

❖ FORMAT OF QUESTION PAPER :

Question	Type of Question	Marks
1(A)	Translation : Two Verses Out of Four (Unit-3, 4)	08
1 (B)	Reference : Two Out of Four (Unit-3, 4)	06
2	Essay Type Question : One Out of Two (All Units)	14
3	Essay Type Question : One Out of Two (All Units)	14
4	Essay Type Question : One Out of Two (All Units)	14
5	Short Note : Two Out of Four : (All Units)	14

FACULTY OF ARTS (SYLLABUS)

Annexure 'c'

Subject : B.A. SANSKRIT SEM-3
Course (Paper) Name & Number : ELECTIVE-1 PAPER-6 (વૈકલ્પિક)
ભામહૃત - કાવ્યાલંકાર (પરિચ્છેદ-૧ અને ૨)
External Time Duration : 2.30 Hours

B.A. (Sanskrit) Sem-3, Paper-6 (Elective-1)

Sr. No.	Level U.G. Or P.G.	Semester	Course Group Core Elective-1 Elective-2	Course (Paper) Title	Courses Paper No.	Credit	Internal Marks	External Marks	Total Marks	Teaching Hrs.	Exam Time
7	U.G.	03	Elective-1	ભામહૃત - કાવ્યાલંકાર (પરિચ્છેદ-૧ અને ૨)	06 (વૈકલ્પિક પેપર)	03	30	70	100	45	2.30 Hrs.

❖ COURSE OBJECTIVES :

- (૧) ભામહૃતના જીવન વિષયક બાબતો તથા કૃતિઓથી માહિતગાર થાય.
- (૨) અલંકારશાસ્ત્રમાં ભામહૃતનું યોગદાન સમજે.
- (૩) કાવ્યાલંકારનાં વિષયવસ્તુથી પરિચિત થાય.
- (૪) સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાનું કૌશલ્ય કેળવે.
- (૫) નેટ/સ્લેટની પરીક્ષા અંગે વિદ્યાર્થીઓ સજ્જતા કેળવે.

❖ COURSE CONTENTS :

	ભામહૃત - કાવ્યાલંકાર (પરિચ્છેદ-૧ અને ૨)
Unit-1	અલંકારશાસ્ત્રમાં ભામહૃતનું સ્થાન અને તેનું પ્રદાન
Unit-2	ભામહૃતનું વ્યક્તિત્વ અને કૃતિત્વ તેમજ સમગ્રલક્ષી પ્રશ્નો
Unit-3	ભામહૃત : કાવ્યાલંકાર (પરિચ્છેદ-૧)
Unit-4	ભામહૃત : કાવ્યાલંકાર (પરિચ્છેદ-૨)

❖ REFERENCE BOOKS :

- (૧) કાવ્યાલંકાર - ભામહ, સં. ડૉ. રમેશ શુક્લ, પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ-૧૯૯૧.
- (૨) કાવ્યાલંકાર અને પ્રયોજન વિભાવના, ડૉ. આર. એન. કાથડ, પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ-૨૦૧૦.
- (૩) આચાર્યભામહ વિરચિત કાવ્યાલંકાર, ભાષ્ય દેવેન્દ્રનાથ શર્મા, બિહાર રાષ્ટ્રભાષા પરિષદ, પટના
- (૪) સંસ્કૃત શાસ્ત્રોં કા ઇતિહાસ, આચાર્ય બલદેવ ઉપાધ્યાય
- (૫) History of Sanskrit Poetics, 5, P.V. Kane, MLBL.
- (૬) ભારતીય સાહિત્ય વિચાર, મંજૂષા, ખંડ-૧ અને ૨, ડૉ. રમેશ સુંદરજી બેટાઈ, યુનિ. ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ-૧૯૭૫.

❖ FORMAT OF QUESTION PAPER :

Question	Type of Question	Marks
1	Translation with Necessary Notes : Two Out of Four (Unit- 3, 4)	14
2	Essay Type Question : One Out of Two (All Unit)	14
3	Essay Type Question : One Out of Two (All Unit)	14
4	Essay Type Question : One Out of Two (All Unit)	14
5	Short Note : Two Out of Four : (All Units)	14

FACULTY OF ARTS (SYLLABUS)

Annexure 'c'

Subject : B.A. SANSKRIT SEM-3
Course (Paper) Name & Number : ELECTIVE-2, PAPER NO. 5
ભાસકૃત - સ્વપ્નવાસવદત્ત
External Time Duration : 2.30 Hours

B.A. (Sanskrit) Sem-3, Paper-5 (Elective-2)

Sr. No.	Level U.G. Or P.G.	Semester	Course Group Core Elective-1 Elective-2	Course (Paper) Title	Courses Paper No.	Credit	Internal Marks	External Marks	Total Marks	Teaching Hrs.	Exam Time
8	U.G.	03	Elective-2	ભાસકૃત સ્વપ્નવાસવદત્તમ્	05	03	30	70	100	45	2.30 Hrs.

❖ COURSE OBJECTIVES :

- (૧) સંસ્કૃતનાં શ્રેષ્ઠ નાટકોમાનું એક શ્રેષ્ઠ નાટકનો પરિચય થાય.
- (૨) દામ્પત્ય પ્રેમ કેવો હોયો જોઈએ તે સમજી શકે.
- (૩) ઉદયન, વાસવદત્તા, પદ્માવતીના પાત્રોથી પરિચિત થાય.
- (૪) ભાસની નાટ્યકલા તેમજ મનોવૈજ્ઞાનિક નિરૂપણથી અવગત થાય.
- (૫) સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાનું કૌશલ્ય કેળવે.
- (૬) નેટ/સ્લેટની પરીક્ષા અંગે વિદ્યાર્થીઓ સજ્જતા કેળવે.

❖ COURSE CONTENTS :

	ભાસકૃત - સ્વપ્નવાસવદત્ત
Unit-1	ભાસનું જીવન, સમય, કૃતિઓ તેમજ ભાસ સમસ્યા
Unit-2	‘સ્વપ્નવાસવદત્તમ્’ની આધારસામગ્રી, ભાસની નાટ્યકલા, તત્કાલીન સામાજિક સ્થિતિ
Unit-3	ભાસકૃત ‘સ્વપ્નવાસવદત્ત’ અંક-૧ થી ૩
Unit-4	ભાસકૃત ‘સ્વપ્નવાસવદત્ત’ અંક-૪ થી ૬

❖ REFERENCE BOOKS :

- (૧) સ્વપ્નવાસવદત્તમ્ - સી. જમનાદાસની કંપની, પ્રા. ડૉ. ગૌતમ પટેલ તથા અન્ય
- (૨) સ્વપ્નવાસવદત્તમ્ - રવિ પ્રકાશન, રાજકોટ.
- (૩) સ્વપ્નવાસવદત્તમ્ - પ્રવિણ પબ્લિકેશન, રાજકોટ, વિનુભાઈ ઉ. પટેલ
- (૪) મહાકવિભાસ - ડૉ. ઊર્મિ શાહ, ડિવાઈન પબ્લિકેશન, અમદાવાદ.
- (૫) સ્વપ્નવાસવદત્તમ્ - સરસ્વતી પુસ્તક ભંડાર, અમદાવાદ.
- (૬) સંસ્કૃત નાટકોનો પરિચય, ડૉ. તસ્વી નાન્દી યુનિ. ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય.

❖ FORMAT OF QUESTION PAPER :

Question	Type of Question	Marks
1(A)	Translation of Passages : Two Verses Out of Four (Unit-3, 4)	08
1 (B)	Reference to the Context : Two Out of Four (Unit-3, 4)	06
2	Essay Type Question : One Out of Two (All Units)	14
3	Essay Type Question : One Out of Two (All Units)	14
4	Essay Type Question : One Out of Two (All Units)	14
5	Short Note : Two Out of Four : (All Units)	14

FACULTY OF ARTS (SYLLABUS)

Annexure 'c'

Subject : B.A. SANSKRIT SEM-3
Course (Paper) Name & Number : ELECTIVE-2, PAPER NO. 5 (વૈકલ્પિક)
નાટ્ય: ભાસકૃત-પ્રતિજ્ઞાયોગન્ધરાયણ
External Time Duration : 2.30 Hours

B.A. (Sanskrit) Sem-3, Paper-5 (Elective-2)

Sr. No.	Level U.G. Or P.G.	Semester	Course Group Core Elective-1 Elective-2	Course (Paper) Title	Courses Paper No.	Credit	Internal Marks	External Marks	Total Marks	Teaching Hrs.	Exam Time
9	U.G.	03	Elective-2	ભાસકૃત: પ્રતિજ્ઞા યોગન્ધરાયણ	05 (વૈકલ્પિક પેપર)	03	30	70	100	45	2.30 Hrs.

❖ COURSE OBJECTIVES :

- (૧) નાટ્ય સાહિત્યના ઉદ્ભવ અને વિકાસથી પરિચિત થાય.
- (૨) ભાસ સમસ્યાથી વિદ્યાર્થીઓ અવગત થાય.
- (૩) ભાસના જીવન અને કૃતિઓથી પરિચિત થાય.
- (૪) ભાસની નાટ્યકલા તેમજ મનોવૈજ્ઞાનિક નિરૂપણથી વાકેફ થાય.
- (૫) સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાનું કૌશલ્ય કેળવે.
- (૬) નેટ/સ્ટેટની પરીક્ષા અંગે વિદ્યાર્થીઓ સજ્જતા કેળવે.

❖ COURSE CONTENTS :

	નાટ્ય - ભાસકૃત પ્રતિજ્ઞાયોગન્ધરાયણ (વૈકલ્પિક)
Unit-1	ભાસનું જીવન, સમય, કૃતિઓ તેમજ ભાસ સમસ્યા
Unit-2	‘પ્રતિજ્ઞાયોગન્ધરાયણ’ની આધારસામગ્રી, ભાસની નાટ્યકલા, તત્કાલીન સામાજિક સ્થિતિ
Unit-3	ભાસકૃત પ્રતિજ્ઞાયોગન્ધરાયણ અંક-૧ થી ૨
Unit-4	ભાસકૃત પ્રતિજ્ઞાયોગન્ધરાયણ અંક-૩ થી ૪

❖ REFERENCE BOOKS :

- (૧) પ્રતિજ્ઞાયોગન્ધરાયણ : પ્રવિણ પ્રકાશન-રાજકોટ.
- (૨) મહાકવિ ભાસ : ડૉ. ઊર્મિ શાહ, ડિવાઇન પબ્લિકેશન, અમદાવાદ.
- (૩) સંસ્કૃત નાટકોનો પરિચય : ડૉ. તપસ્વી નાન્દી યુનિ. ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય.
- (૪) ભાસ કે નાટક : ચંદ્રશેખર ઉપાધ્યાય, ભાગ-૧, પ્રથમ સંસ્કરણ-૨૦૦૯, નાગ પબ્લિકેશન, દિલ્લી.
- (૫) સંસ્કૃત સાહિત્યનો ઇતિહાસ - પ્રો. સુરેશ જે. દવે, સરસ્વતી પ્રકાશન-૩.

❖ FORMAT OF QUESTION PAPER :

Question	Type of Question	Marks
1(A)	Translation : Two Verses Out of Four (Unit-3, 4)	08
1 (B)	Reference : Two Out of Four (Unit-3, 4)	06
2	Essay Type Question : One Out of Two (All Units)	14
3	Essay Type Question : One Out of Two (All Units)	14
4	Essay Type Question : One Out of Two (All Units)	14
5	Short Note : Two Out of Four : (All Units)	14

FACULTY OF ARTS (SYLLABUS)

Annexure 'c'

Subject : B.A. SANSKRIT SEM-3
 Course (Paper) Name & Number : ELECTIVE-2 PAPER-6
 મમ્મટાચાર્યરચિત કાવ્યપ્રકાશ ઉલ્લાસ-૧ અને ૧૦ (નિયત અલંકારો)
 External Time Duration : 2.30 Hours

B.A. (Sanskrit) Sem-3, Paper-6 (Elective-2)

Sr. No.	Level U.G. Or P.G.	Semester	Course Group Core Elective-1 Elective-2	Course (Paper) Title	Courses Paper No.	Credit	Internal Marks	External Marks	Total Marks	Teaching Hrs.	Exam Time
10	U.G.	03	Elective-2	મમ્મટાચાર્ય રચિત કાવ્યપ્રકાશ ઉલ્લાસ-૧ અને ૧૦ (નિયત અલંકારો)	06	03	30	70	100	45	2.30 Hrs.

❖ COURSE OBJECTIVES :

- (૧) અલંકાર શાસ્ત્રથી વિદ્યાર્થીઓ પરિચિત થાય.
- (૨) કાવ્ય પ્રયોજન, હેતુ, લક્ષણ, પ્રકારથી વિદિત થાય.
- (૩) કાવ્યસર્જનમાં અલંકારોનો વિનિયોગ કેળવે.
- (૪) સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાનું કૌશલ્ય કેળવે.
- (૫) નેટ/સ્લેટની પરીક્ષા અંગે વિદ્યાર્થીઓ સજ્જતા કેળવે.

❖ COURSE CONTENTS :

મમ્મટાચાર્યકૃત કાવ્યપ્રકાશ, ઉલ્લાસ-૧ અને ૧૦ (નિયત અલંકારો)
 ઉપમા (પૂર્ણોપમા), ઉત્પ્રેક્ષા, રૂપક, અપહ્નુતિ, શ્લેષ, પ્રતિવસ્તુપમા, દ્રષ્ટાંત, દીપક, તુલ્યયોગિતા, વ્યતિરેક

મમ્મટાચાર્યરચિત કાવ્યપ્રકાશ ઉલ્લાસ-૧ અને ૧૦ (નિયત અલંકારો)	
Unit-1	મમ્મટનું જીવન-કૃતિઓ-સમય, કાવ્યપ્રકાશનું દ્વિકર્તૃત્વ
Unit-2	કાવ્યપ્રકાશ ઉલ્લાસ-૧
Unit-3	કાવ્યપ્રકાશ ઉલ્લાસ-૧
Unit-4	કાવ્યપ્રકાશ ઉલ્લાસ-૧૦ (૧) ઉપમા (પૂર્ણોપમા) (૨) ઉત્પ્રેક્ષા (૩) રૂપક (૪) અપહ્નુતિ (૫) શ્લેષ (૬) પ્રતિવસ્તુપમા (૭) દ્રષ્ટાંત (૮) દીપક (૯) તુલ્યયોગિતા (૧૦) વ્યતિરેક

❖ REFERENCE BOOKS :

- (૧) કાવ્યપ્રકાશ: આચાર્ય મમ્મટ: સં. શાસ્ત્રી અને પંડ્યા, સરસ્વતી પુસ્તક ભંડાર-અમદાવાદ.
- (૨) કાવ્યપ્રકાશ-સરસ્વતી પુસ્તક ભંડાર, પ્રા. કું. સંઘ્યા, શેલત, આવૃત્તિ-૧૯૯૨-૯૩.
- (૩) સંસ્કૃત કાવ્યશાસ્ત્રમાં કાવ્યોત્પત્તિ, ડૉ. આર. એન. કાથડ, પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ.
- (૪) કાવ્યલક્ષણ અને પ્રયોજન વિભાવના, ડૉ. આર. એન. કાથડ, પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ.
- (૫) કાવ્ય પ્રકાશ - ડૉ. શાન્તિકુમાર પંડ્યા, ડૉ. હર્ષદેવ માધવ, પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ.

❖ FORMAT OF QUESTION PAPER :

Question	Type of Question	Marks
1	Critical Notes on Any Two Out of Four (Unit-2, 3, 4)	14
2	Essay Type Question : One Out of Two (Unit-1, 2, 3)	14
3	Essay Type Question : One Out of Two (Unit-1, 2, 3)	14
4	Explain Any Two Alankar with Examples and Principles Out of Four (Unit-4)	14
5	Short Note : Two Out of Four : (All Units)	14

FACULTY OF ARTS (SYLLABUS)

Annexure 'c'

Subject : SANSKRIT SEM-4
Course (Paper) Name & Number : CORE PAPER-8
અશ્વઘોષરચિત બુદ્ધચરિત સર્ગ-૩
External Time Duration : 2.30 Hours

B.A. (Sanskrit) Sem-4, Paper-8 (Core)

Sr. No.	Level U.G. Or P.G.	Semester	Course Group Core Elective-1 Elective-2	Course (Paper) Title	Courses Paper No.	Credit	Internal Marks	External Marks	Total Marks	Teaching Hrs.	Exam Time
1	U.G.	04	Core	અશ્વઘોષરચિત - બુદ્ધચરિત સર્ગ-૩	08	03	30	70	100	45	2.30 Hrs.

❖ COURSE OBJECTIVES :

- (૧) વિદ્યાર્થીઓ અશ્વઘોષની કૃતિઓથી પરિચિત થાય.
- (૨) બુદ્ધના ચરિત્ર-ચિત્રણથી પરિચિત થાય.
- (૩) મહાકાવ્યનાં લક્ષણો તથા સ્વરૂપવિષયક માહિતી પ્રાપ્ત કરે.
- (૪) સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાનું કૌશલ્ય કેળવે.
- (૫) નેટ/સ્ટેટની પરીક્ષા અંગે વિદ્યાર્થીઓ સજ્જતા કેળવે.

❖ COURSE CONTENTS :

	અશ્વઘોષરચિત-બુદ્ધચરિત સર્ગ-૩
Unit-1	અશ્વઘોષનું જીવન, કૃતિઓ, સમય
Unit-2	અશ્વઘોષની કાવ્યશૈલી, બુદ્ધચરિતનું મહાકાવ્ય તરીકે મૂલ્યાંકન, બુદ્ધચરિતની આધારસામગ્રી
Unit-3	અશ્વઘોષકૃત બુદ્ધચરિત, સર્ગ-૩
Unit-4	અશ્વઘોષકૃત બુદ્ધચરિત, સર્ગ-૩

❖ REFERENCE BOOKS :

- (૧) અશ્વઘોષકૃત બુદ્ધચરિત, સર્ગ-૩
- (૨) સંસ્કૃત સાહિત્યનો ઇતિહાસ, સંસ્કૃત સેવા સમિતિ, અમદાવાદ.
- (૩) સંસ્કૃત વાજ્ઞયનનો ઇતિહાસ, સી. એલ. શાસ્ત્રી
- (૪) સંસ્કૃત સાહિત્યનો ઇતિહાસ, સરસ્વતી પુસ્તક ભંડાર, સુરેશ જે. દવે.

❖ FORMAT OF QUESTION PAPER :

Question	Type of Question	Marks
1(A)	Translation : Two Verses Out of Four (Unit-3, 4)	08
1(B)	Reference : Two Out of Four (Unit-3, 4)	06
2	Essay Type Question : One Out of Two (All Units)	14
3	Essay Type Question : One Out of Two (All Units)	14
4	Essay Type Question : One Out of Two (All Units)	14
5	Short Note : Two Out of Four : (All Units)	14

FACULTY OF ARTS (SYLLABUS)

Annexure 'c'

Subject : SANSKRIT SEM-4
 Course (Paper) Name & Number : CORE PAPER-9
 મમ્મટાચાર્યકૃત - કાવ્યપ્રકાશ ઉલ્લાસ-૨, ૩ અને ૧૦ (નિયત અલંકારો)
 External Time Duration : 2.30 Hours

B.A. (Sanskrit) Sem-4, Paper-9 (Core)

Sr. No.	Level U.G. Or P.G.	Semester	Course Group Core Elective-1 Elective-2	Course (Paper) Title	Courses Paper No.	Credit	Internal Marks	External Marks	Total Marks	Teaching Hrs.	Exam Time
2	U.G.	04	Core	મમ્મટાચાર્યકૃત - કાવ્યપ્રકાશ ઉલ્લાસ-૨, ૩ અને ૧૦ (નિયત અલંકારો)	09	03	30	70	100	45	2.30 Hrs.

❖ COURSE OBJECTIVES :

- (૧) સાહિત્યશાસ્ત્રના સંપ્રદાયોથી માહિતગાર થાય.
- (૨) શબ્દની શક્તિઓથી પરિચિત થાય.
- (૩) કાવ્યસર્જનમાં અલંકારોનો વિનિયોગ કેળવે.
- (૪) સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાનું કૌશલ્ય કેળવે.
- (૫) નેટ/સ્ટેટની પરીક્ષા અંગે વિદ્યાર્થીઓ સજ્જતા કેળવે.

❖ COURSE CONTENTS :

	મમ્મટાચાર્ય કાવ્યપ્રકાશ (ઉલ્લાસ-૨, ૩ અને ૧૦) (નિયત અલંકારો)
	મમ્મટાચાર્ય કાવ્યપ્રકાશ (ઉલ્લાસ-૨, ૩ અને ૧૦) (નિયત અલંકારો) વિભાવના, વિશેષોક્તિ, અર્થાન્તરન્યાસ, વિશેષ, સ્વાભાવોક્તિ, વ્યાજસ્તુતિ, નિદર્શના, સમાસોક્તિ, કાવ્યલિંગ, વ્યાજોક્તિ.
Unit-1	સાહિત્યશાસ્ત્રનાં સંપ્રદાયો, મમ્મટની વિદ્વતા
Unit-2	મમ્મટાચાર્યકૃત કાવ્યપ્રકાશ ઉલ્લાસ-૨
Unit-3	મમ્મટાચાર્યકૃત કાવ્યપ્રકાશ ઉલ્લાસ-૩
Unit-4	મમ્મટાચાર્યકૃત કાવ્યપ્રકાશ ઉલ્લાસ-૧૦ (નિયત અલંકારો) (૧) વિભાવના (૨) વિશેષોક્તિ (૩) અર્થાન્તરન્યાસ (૪) વિશેષ (૫) સ્વાભાવોક્તિ (૬) વ્યાજસ્તુતિ (૭) નિદર્શના (૮) સમાસોક્તિ (૯) કાવ્યલિંગ (૧૦) વ્યાજોક્તિ

❖ REFERENCE BOOKS :

- (૧) કાવ્યપ્રકાશ: આચાર્ય મમ્મટ: સં. શાસ્ત્રી અને પંડ્યા, સરસ્વતી પુસ્તક ભંડાર-અમદાવાદ.
- (૨) કાવ્યલક્ષણ અને પ્રયોજન વિભાવના, ડૉ. આર. એન. કાથડ, પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ-૨૦૧૦.
- (૩) કાવ્યપ્રકાશ, સરસ્વતી પુસ્તક ભંડાર, પ્રા. કું. સંઘ્યા જે. શેલત, આપૂર્તિ-૧૯૯૨-૧૯૯૩.
- (૪) સંસ્કૃત કાવ્યશાસ્ત્રમાં કાવ્યોત્પત્તિ : ડૉ. એન. આર. કાથડ, પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ-૨૦૧૧.
- (૫) કાવ્યપ્રકાશ - સી. જમનાદાસ એન્ડ કંપની, અમદાવાદ.
- (૬) કાવ્યપ્રકાશ, ડૉ. હર્ષદેવ માધવ, પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ.
- (૭) કાવ્યપ્રકાશ, સં. રેવાપ્રસાદ દ્વિવેદી, કાશી હિન્દુ વિશ્વવિદ્યાલય, વારાણસી-૧૯૮૧.

❖ FORMAT OF QUESTION PAPER :

Question	Type of Question	Marks
1	Critical Notes on Any Two Out of Four (Unit-2, 3, 4)	14
2	Essay Type Question : One Out of Two (Unit-1, 2, 3)	14
3	Essay Type Question : One Out of Two (Unit-1, 2, 3)	14
4	Explain Any Two Alankars with examples and Principles Out of Four (Unit-4)	14
5	Short Note : Two Out of Four : (All Units)	14

FACULTY OF ARTS (SYLLABUS)

Annexure 'c'

Subject : SANSKRIT SEM-4
 Course (Paper) Name & Number : ELECTIVE -1 PAPER-8
 કાલિદાસકૃત - કુમારસંભવ, સર્ગ-૩
 External Time Duration : 2.30 Hours

B.A. (Sanskrit) Sem-4, Paper-8 (Elective-1)

Sr. No.	Level U.G. Or P.G.	Semester	Course Group Core Elective-1 Elective-2	Course (Paper) Title	Courses Paper No.	Credit	Internal Marks	External Marks	Total Marks	Teaching Hrs.	Exam Time
4	U.G.	04	Elective-1	કાલિદાસકૃત - કુમાર સંભવ સર્ગ-૩	08	03	30	70	100	45	2.30 Hrs.

❖ COURSE OBJECTIVES :

- (૧) વિદ્યાર્થીઓ કાલિદાસના જીવન કવનથી પરિચિત થાય.
- (૨) કુમાર સંભવ મહાકાવ્યથી અવગત થાય.
- (૩) શિવ-પાર્વતીના પાત્રથી વાકેફ થાય.
- (૪) મહાકાવ્યના લક્ષણો તથા સ્વરૂપવિષયક માહિતી પ્રાપ્ત કરે.
- (૫) સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાનું કૌશલ્ય કેળવે.
- (૬) નેટ/સ્ટેટની પરીક્ષા અંગે વિદ્યાર્થીઓ સજ્જતા કેળવે.

❖ COURSE CONTENTS :

	કાલિદાસકૃત, કુમાર સંભવ, સર્ગ-૩
Unit-1	કાલિદાસનું જીવન, કૃતિઓ, સમય
Unit-2	કાલિદાસની કાવ્યશૈલી, કુમારસંભવનું મહાકાવ્ય તરીકે મૂલ્યાંકન કુમારસંભવ મહાકાવ્યની આધારસામગ્રી
Unit-3	કાલિદાસકૃત, કુમારસંભવ, સર્ગ-૩
Unit-4	કાલિદાસકૃત, કુમારસંભવ, સર્ગ-૩

❖ REFERENCE BOOKS :

- (૧) કુમારસંભવત્, સર્ગ-૩, સરસ્વતી પુસ્તક ભંડાર-અમદાવાદ.
- (૨) સંસ્કૃત વાજ્ઞમયનો ઇતિહાસ, સી. એલ. શાસ્ત્રી
- (૩) કુમારસંભવત્ મહાકાવ્ય, ડૉ. ગોતમ વી. પટેલ, સંસ્કૃત સાહિત્ય અકાદમી, અમદાવાદ.
- (૪) સંસ્કૃત સાહિત્યનો પરિચયાત્મક ઇતિહાસ, સંસ્કૃત સેવા સમિતિ-અમદાવાદ.
- (૫) કાલિદાસ એક વિશ્લેષણાત્મક અધ્યયન; ડૉ. એલ. એમ. પાનસેરીયા, પ્રા. જે. ડી. ભલાણી, રાવત પ્રકાશન, દિલ્હી-૨૦૧૫.

❖ FORMAT OF QUESTION PAPER :

Question	Type of Question	Marks
1(A)	Translation : Two Verses Out of Four (Unit-3, 4)	08
1(B)	Reference : To The Context Two Out of Four (Unit-3, 4)	06
2	Essay Type Question : One Out of Two (All Units)	14
3	Essay Type Question : One Out of Two (All Units)	14
4	Essay Type Question : One Out of Two (All Units)	14
5	Short Note : Two Out of Four : (All Units)	14

FACULTY OF ARTS (SYLLABUS)

Annexure 'c'

Subject : SANSKRIT SEM-4
Course (Paper) Name & Number : ELECTIVE-1 PAPER-8 (મહાકાવ્ય)
કુમારસંભવ : (સર્ગ-૫) વૈકલ્પિક પેપર
External Time Duration : 2.30 Hours

B.A. (Sanskrit) Sem-4, Paper-8 કુમારસંભવ : (સર્ગ-૫) વૈકલ્પિક પેપર

Sr. No.	Level U.G. Or P.G.	Semester	Course Group Core Elective-1 Elective-2	Course (Paper) Title	Courses Paper No.	Credit	Internal Marks	External Marks	Total Marks	Teaching Hrs.	Exam Time
5	U.G.	04	Elective-1	મહાકાવ્ય કુમારસંભવ (સર્ગ-૫)	08 (વૈકલ્પિક પેપર)	03	30	70	100	45	2.30 Hrs.

❖ COURSE OBJECTIVES :

- (૧) કાલિદાસનાં જીવન વિષયક દંતકથા તેમજ તેમનું કૃતિઓથી અવગમન.
- (૨) મહાકાવ્યનાં લક્ષણો સમજી મહાકાવ્યનું મૂલ્યાંકન કરતા શીખે.
- (૩) કાલિદાસકૃત – કુમારસંભવ, સર્ગ-૫ માં આવતા પ્રસંગોથી અવગત થાય.
- (૪) સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાનું કૌશલ્ય કેળવે.
- (૫) નેટ/સ્ટેટની પરીક્ષા અંગે વિદ્યાર્થીઓ સજ્જતા કેળવે.

❖ COURSE CONTENTS :

મહાકાવ્ય : કુમારસંભવ-સર્ગ-૫ (વૈકલ્પિક પેપર)	
Unit-1	કાલિદાસનું જીવન, કૃતિઓ, સમય, મહાકાવ્ય તરીકે કુમાર સંભવનું મૂલ્યાંકન
Unit-2	કાલિદાસની કાવ્યશૈલી, કુમારસંભવની આધારસામગ્રી
Unit-3	કાલિદાસકૃત કુમાર સંભવ, સર્ગ-૫ (શ્લોક-૧ થી ૪૦)
Unit-4	કાલિદાસકૃત કુમાર સંભવ, સર્ગ-૫ (શ્લોક-૪૧ થી ૮૫)

❖ REFERENCE BOOKS :

- (૧) કુમારસંભવ મહાકાવ્યમ્, ડૉ. ગૌતમ પટેલ, સંસ્કૃત સેવા સમિતિ, અમદાવાદ-૨૦૧૩.
- (૨) સંસ્કૃત સાહિત્ય કા ઇતિહાસ, વાચસ્પતિ ગેરોલા, ચૌખમ્બા વિદ્યાભવન, વારણસી-૧૯૬૦
- (૩) સંસ્કૃત સાહિત્યનો પરિચયાત્મક, ઇતિહાસ સંસ્કૃત સેવા સમિતિ, અમદાવાદ.
- (૪) કાલિદાસ ગ્રંથાવલી, મોતીલાલ બનારસીદાસ.
- (૫) કાલિદાસ: एक विश्लेषणात्मक अध्ययन, डॉ. एल. एम. पानसेरीया, प्रा. जे. डी. भलाणी, रावत प्रकाशन, दिल्ली-२०१५
- (૬) સંસ્કૃત સાહિત્ય કા ઇતિહાસ, બલદેવ ઉપાધ્યાય, શારદા મંદિર, વારણસી-૧૯૬૦

❖ FORMAT OF QUESTION PAPER :

Question	Type of Question	Marks
1(A)	Translation : Two Verses Out of Four (Unit-3, 4)	08
1(B)	Reference : Two Out of Four (Unit-3, 4)	06
2	Essay Type Question : One Out of Two (All Units)	14
3	Essay Type Question : One Out of Two (All Units)	14
4	Essay Type Question : One Out of Two (All Units)	14
5	Short Note : Two Out of Four : (All Units)	14

FACULTY OF ARTS (SYLLABUS)

Annexure 'c'

Subject : SANSKRIT SEM-2
Course (Paper) Name & Number : “કર્ણભાર” તથા “મધ્યમવ્યાયોગ” Compulsory
Course (Paper) Unique Code :
External Time Duration : 2.30 Hours

B.A. (Sanskrit) Sem-2, Paper-Compulsory

Sr. No.	Level UG or PG	Sem.	Course Group Core Elective-1, Elective-2 /Allied/ SEC/DSE	Course (Paper) Title	Paper No.	Credit	Teaching Hours	Internal Marks	External Marks	Practical Internal Marks	Practical External Marks	Total Marks
1	UG	2	Foundation	“કર્ણભાર” તથા “મધ્યમવ્યાયોગ”	Foundation	3	45	30	70	--	--	100

❖ COURSE OBJECTIVES :

- (૧) વિદ્યાર્થીઓ ભાસની કૃતિઓથી પરિચિત થાય.
- (૨) વિદ્યાર્થીઓ ભાસનાં પાત્રોની મનોસ્થિતિથી અવગત થાય.
- (૩) ભાસે કરેલાં કર્ણમાં પાત્રનું ઊદ્ધર્વકરણ સમજે – જાણે.
- (૪) રૂપક પ્રકારથી પરિચિત થાય.

❖ COURSE CONTENTS :

	“કર્ણભાર” તથા “મધ્યમવ્યાયોગ”
Unit-1	ભાસનું જીવન, સમય અને કવન, ભાસ સમસ્યા, મૂળસ્ત્રોત અને કવિએ કરેલ ફેરફાર, શૈલી, નાટ્યકલા, ભાસકાલિન સમાજ
Unit-2	કર્ણભાર શ્લોક, સંદર્ભ
Unit-3	મધ્યમ વ્યાયોગ-શ્લોક, સંદર્ભ
Unit-4	કર્ણભાર અને મધ્યમવ્યાયોગનો કૃતિલક્ષી અભ્યાસ

❖ REFERENCE BOOKS :

- (૧) મધ્યમવ્યાયોગ, ડૉ. વસંત ભટ્ટ, સરસ્વતી પ્રકાશન, અમદાવાદ.
- (૨) કર્ણભાર, પ્રા. પી. સી. દવે, સરસ્વતી પ્રકાશન, અમદાવાદ.
- (૩) મધ્યમવ્યાયોગ, પ્રા. એમ. આર. પાટીદાર, પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ.
- (૪) કર્ણભાર, ડૉ. હર્ષદેવ માધવ, પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ.
- (૫) મધ્યમવ્યાયોગ, સી. જમનાદાસ, અમદાવાદ.

❖ FORMAT OF QUESTION PAPER :

Question	Type of Question (Section-1)	Marks
1(A)	Translation : Two Verses Out of Four : (Three From Unit-2, 3 and 4)	08
1(B)	Reference to the Context : Two Out of Four (Three From Unit-2, 3 and 4)	06
2	Essay Type Question : One Out of Two (Units-1)	14
3	Essay Type Question : One Out of Two (Units-2, 3 and 4)	14
4	Essay Type Question : One Out of Two (Units-2, 3 and 4)	14
5	Short Note : Two Out of Four : (All Units)	14

FACULTY OF ARTS (SYLLABUS)

Annexure 'c'

Subject : SANSKRIT SEM-2
Course (Paper) Name & Number : CORE - PAPER-3
“દશકુમારચરિત” ઉચ્છવાસ-૬ (દંડીરચિત મિત્રગુપ્તપૂતાંત)
Course (Paper) Unique Code :
External Time Duration : 2.30 Hours
B.A. (Sanskrit) Sem-2, Paper-3 (Core)

Sr. No.	Level UG or PG	Sem.	Course Group Core Elective-1, Elective-2 /Allied/ SEC/DSE	Course (Paper) Title	Paper No.	Credit	Teaching Hours	Internal Marks	External Marks	Practical Internal Marks	Practical External Marks	Total Marks
2	UG	2	Core	“દશકુમારચરિત” ઉચ્છવાસ-૬ (દંડીરચિત મિત્રગુપ્તપૂતાંત)	Paper-3	3	45	30	70	--	--	100

❖ COURSE OBJECTIVES :

- (૧) વિદ્યાર્થીઓ ગદ્ય-સાહિત્યથી પરિચિત થાય.
- (૨) વિદ્યાર્થીઓ આખ્યાયિકાનાં લક્ષણોથી પરિચિત થાય.
- (૩) વિદ્યાર્થી દંડીની શૈલીની વિશેષતાઓથી પરિચિત થાય.

❖ COURSE CONTENTS :

	“દશકુમારચરિત” ઉચ્છવાસ-૬ (દંડીરચિત મિત્રગુપ્તપૂતાંત)
Unit-1	દંડીનું જીવન, સમય, કવન, ગદ્યકાવ્યની ઉત્પત્તિ અને વિકાસ
Unit-2	કથા અને આખ્યાયિકાનાં લક્ષણો, દશકુમારચરિતનું સાહિત્યિક સ્વરૂપ, દશકુમારચરિતનું ગ્રંથ કર્તૃત્વ, દશકુમારચરિતનું મૂળસ્ત્રોત, તત્કાલીન સમાજ
Unit-3	દશકુમારચરિત ઉચ્છવાસ-૬ ભાષાંતર સંદર્ભ
Unit-4	દશકુમાર ચરિત (ઉચ્છવાસ-૬) કૃતિલક્ષી અભ્યાસ

❖ REFERENCE BOOKS :

- (૧) દશકુમારચરિત, ઉચ્છવાસ-૬, પ્રા. સુરેશ દવે, સરસ્વતી પ્રકાશન, અમદાવાદ.
- (૨) દશકુમારચરિત ઉચ્છવાસ-૬, ડૉ. ગૌતમ પટેલ, પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ.
- (૩) દશકુમારચરિત ઉચ્છવાસ-૬, સી. જમનાદાસ, અમદાવાદ-૬.

❖ FORMAT OF QUESTION PAPER :

Question	Type of Question (Section-1)	Marks
1(A)	Translation of Passages : Two Out of Three:(Unit-3)	08
1(B)	Reference to the Context : Two Out of Four (Unit-3)	06
2	Essay Type Question : One Out of Two (Units-1)	14
3	Essay Type Question : One Out of Two (Units-2)	14
4	Essay Type Question : One Out of Two (Units-4)	14
5	Short Note : Two Out of Four : (All Units)	14

FACULTY OF ARTS (SYLLABUS)

Annexure 'c'

Subject : SANSKRIT SEM-2
Course (Paper) Name & Number : CORE - PAPER-4
મહાભારત – “સભાપર્વ” નિયત અધ્યાય
Course (Paper) Unique Code :
External Time Duration : 2.30 Hours
B.A. (Sanskrit) Sem-2, Paper-4 (Core)

Sr. No.	Level UG or PG	Sem.	Course Group Core Elective-1, Elective-2 /Allied/ SEC/DSE	Course (Paper) Title	Paper No.	Credit	Teaching Hours	Internal Marks	External Marks	Practical Internal Marks	Practical External Marks	Total Marks
3	UG	2	Core	મહાભારત – “સભાપર્વ” નિયત અધ્યાય	Paper-4	3	45	30	70	--	--	100

❖ COURSE OBJECTIVES :

- (૧) વિદ્યાર્થીઓ આર્ષ – મહાકાવ્ય મહાભારતથી પરિચિત થાય.
- (૨) ભારતનાં ભવ્ય વારસાથી જ્ઞાત થાય.
- (૩) મહાભારતમાં નિરૂપિત રાજનીતિથી અવગત થાય.

❖ COURSE CONTENTS :

	મહાભારત “સભાપર્વ” નિયત અધ્યાય
Unit-1	મહાભારતનો પરિચય, મહાભારતના ત્રણ સંસ્કરણો, મહાભારતની સમીક્ષિત આવૃત્તિ
Unit-2	મહાભારતનું કાવ્ય સ્વરૂપ, મહાભારતની શૈલી, મહાભારતમાં નિરૂપિત ભારતીય સંસ્કૃતિ
Unit-3	મહાભારત, સભાપર્વ, અધ્યાય-૧, ૫, ૧૬ થી ૧૮, ભાષાંતર, પ્રશ્નો, ટુંકનોંધ
Unit-4	મહાભારત સભાપર્વ, અધ્યાય-૩૩ થી ૩૭ તથા ૪૩ થી ૪૫, ભાષાંતર, પ્રશ્નો, ટુંકનોંધ

❖ REFERENCE BOOKS :

- (૧) મહાકવિ વ્યાસ, ડૉ. શાંતિકુમાર પંડ્યા, ડીવાઈન પબ્લીકેશન, અમદાવાદ.
- (૨) સભાપર્વ, ડૉ. શાંતિકુમાર પંડ્યા, પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ.
- (૩) મહાભારત સભાપર્વ, ડૉ. હર્ષદેવ માધવ, પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ.
- (૪) સભાપર્વ, ડૉ. સી. એલ. શાસ્ત્રી, સરસ્વતી પ્રકાશન.

❖ FORMAT OF QUESTION PAPER :

Question	Type of Question (Section-1)	Marks
1	Translation with Necessary Notes : Two Verses Out of Four (Unit : 3 and 4)	14
2	Essay Type Question : One Out of Two (Unit-1)	14
3	Essay Type Question : One Out of Two (Unit-2)	14
4	Essay Type Question : One Out of Two (Unit-3 & 4)	14
5	Short Note : Two Out of Four (All Units)	14

FACULTY OF ARTS (SYLLABUS)

Annexure 'c'

Subject : SANSKRIT SEM-2
Course (Paper) Name & Number : ELECTIVE-1, PAPER-3
હિતોપદેશ (મિત્રલાલ)

Course (Paper) Unique Code :
External Time Duration : 2.30 Hours

B.A. (Sanskrit) Sem-2, Paper-3

Sr. No.	Level UG or PG	Sem.	Course Group Core Elective-1, Elective-2 /Allied/ SEC/DSE	Course (Paper) Title	Paper No.	Credit	Teaching Hours	Internal Marks	External Marks	Practical Internal Marks	Practical External Marks	Total Marks
4	UG	2	Elective-1	હિતોપદેશ (મિત્રલાલ)	Paper-3	3	45	30	70	--	--	100

❖ COURSE OBJECTIVES :

- (૧) પ્રાણી કથાઓનાં ઉદ્ભવ અને ક્રમિક વિકાસથી પરિચિત થાય.
- (૨) પ્રાણી કથાઓમાંથી મળતા બોધને સમજે.
- (૩) ભારતીય પ્રાણીકથાનાં ભવ્ય વારસાથી પરિચિત થાય.

❖ COURSE CONTENTS :

	હિતોપદેશ (મિત્રલાલ)
Unit-1	ભારતીય કથા સાહિત્ય, પ્રાણીકથાનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ
Unit-2	પ્રસ્તાવના શ્લોક સહિત, હિતોપદેશ મિત્રલાલ (વાઘ અને લોભી મુસાફરની કથા, ધૂર્ત શિયાળ, હરણ અને કાગડાની કથા, જરદગવ ગીધ અને દીર્ઘકર્ણ બીલાડાની વાર્તા)
Unit-3	હિતોપદેશ ચુકાકર્ણ અને પરિવ્રાજક ભ્રમક, સંશયશીલ શિયાળ, રાજલુબ્ધક કપુરતીબક હાથીની કથા
Unit-4	કૃતિલક્ષી અભ્યાસ અને પ્રસ્તાવના

❖ REFERENCE BOOKS :

- (૧) હિતોપદેશ મીત્રલાલ, પ્રા. સુરેશ જી. દવે., સરસ્વતી પ્રકાશન, અમદાવાદ.
- (૨) શુકનીતિમાં રાજનૈતિક વિચારધારા, ડૉ. એલ. એમ. પાનસેરીયા, સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટી.
- (૩) હિતોપદેશ (સદીક) સંપૂર્ણ, સં. ડૉ. વિજય પંડ્યા, પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ.
- (૪) હિતોપદેશ (સંપૂર્ણ) સં. ડૉ. નારાયણ કંસારા, સરસ્વતી પ્રકાશન, અમદાવાદ.

❖ FORMAT OF QUESTION PAPER :

Question	Type of Question (Section-1)	Marks
1(A)	Translation of Passages : Two Out of Three:(Unit-2, 3)	08
1(B)	Reference to the Context : Two Out of Four (Unit-2, 3)	06
2	Essay Type Question : One Out of Two (Units-1)	14
3	Essay Type Question : One Out of Two (Units-4)	14
4	Essay Type Question : One Out of Two (All Units)	14
5	Short Note : Two Out of Four : (All Units)	14

FACULTY OF ARTS (SYLLABUS)

Annexure 'c'

Subject : SANSKRIT SEM-2
Course (Paper) Name & Number : ELECTIVE-1, PAPER-4
રામાયણ સુંદરકાંડ – નિયત સર્ગો
Course (Paper) Unique Code :
External Time Duration : 2.30 Hours
B.A. (Sanskrit) Sem-2, Paper-4

Sr. No.	Level UG or PG	Sem.	Course Group Core Elective-1, Elective-2 /Allied/ SEC/DSE	Course (Paper) Title	Paper No.	Credit	Teaching Hours	Internal Marks	External Marks	Practical Internal Marks	Practical External Marks	Total Marks
5	UG	2	Elective-1	રામાયણ સુંદરકાંડ – નિયત સર્ગો	Paper-4	3	45	30	70	--	--	100

❖ COURSE OBJECTIVES :

- (૧) વિદ્યાર્થીઓ આદિકાવ્ય રામાયણથી પરિચિત થાય.
- (૨) હનુમાનનાં ચરિત્રથી કાર્ય પ્રત્યેની પ્રતિબદ્ધતાનું મૂલ્ય સમજે.
- (૩) આદિકાવ્યની શૈલીથી પરિચિત થાય.

❖ COURSE CONTENTS :

	રામાયણ સુંદરકાંડ – નિયત સર્ગો
Unit-1	વાલ્મીકિફૂત રામાયણનો પરિચય, વાલ્મીકિનું જીવન, સમય, રામકથાનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ.
Unit-2	રામાયણનું આર્ષ મહાકાવ્ય તરીકે મૂલ્યાંકન, રામાયણની ઐતિહાસિકતા, વાલ્મીકિ રામાયણની સમીક્ષિત આવૃત્તિ.
Unit-3	વાલ્મીકિફૂત રામાયણ સુંદરકાંડ સર્ગ-૧, ૨, ૩, ૧૦
Unit-4	વાલ્મીકિફૂત રામાયણ સુંદરકાંડ સર્ગ-૧૩, ૧૮, ૧૯, ૨૦, ૨૧ ભાષાંતર અને સમજૂતી

❖ REFERENCE BOOKS :

- (૧) સુંદરકાંડ, સરસ્વતી પ્રકાશન, અમદાવાદ.
- (૨) સુંદરકાંડ રામાયણ, ડૉ. વિજય પંડ્યા, પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ.

❖ FORMAT OF QUESTION PAPER :

Question	Type of Question (Section-1)	Marks
1	Translation with Necessary Notes : Two Verses Out of Four (Unit : 3 and 4)	14
2	Essay Type Question : One Out of Two (Unit-1)	14
3	Essay Type Question : One Out of Two (Unit-2)	14
4	Essay Type Question : One Out of Two (Unit-3, 4)	14
5	Short Note : Two Out of Four (All Units)	14

FACULTY OF ARTS (SYLLABUS)

Annexure 'c'

Subject : SANSKRIT SEM-2
Course (Paper) Name & Number : ELECTIVE-2, PAPER-3
હિતોપદેશ (મિત્રલાલ)

Course (Paper) Unique Code :
External Time Duration : 2.30 Hours

B.A. (Sanskrit) Sem-2, Paper-3

Sr. No.	Level UG or PG	Sem.	Course Group Core Elective-1, Elective-2 /Allied/ SEC/DSE	Course (Paper) Title	Paper No.	Credit	Teaching Hours	Internal Marks	External Marks	Practical Internal Marks	Practical External Marks	Total Marks
6	UG	2	Elective-2	હિતોપદેશ (મિત્રલાલ)	Paper-3	3	45	30	70	--	--	100

❖ COURSE OBJECTIVES :

- (૧) પ્રાણી કથાઓનાં ઉદ્ભવ અને ક્રમિક વિકાસથી પરિચિત થાય.
- (૨) પ્રાણી કથાઓમાંથી મળતા બોધને સમજે.
- (૩) ભારતીય પ્રાણીકથાનાં ભવ્ય વારસાથી પરિચિત થાય.

❖ COURSE CONTENTS :

	હિતોપદેશ (મિત્રલાલ)
Unit-1	ભારતીય કથા સાહિત્ય, પ્રાણીકથાનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ
Unit-2	પ્રસ્તાવના શ્લોક સહિત, હિતોપદેશ મિત્રલાલ (વાઘ અને લોભી મુસાફરની કથા, ધૂર્ત શિયાળ, હરણ અને કાગડાની કથા, જરદગવ ગીધ અને દીર્ઘકર્ણ બીલાડાની વાર્તા)
Unit-3	હિતોપદેશ ચુકાકર્ણ અને પરિવ્રાજક ભ્રમક, સંશયશીલ શિયાળ, રાજલુબ્ધક કપુરતીબક હાથીની કથા
Unit-4	કૃતિલક્ષી અભ્યાસ અને પ્રસ્તાવના

❖ REFERENCE BOOKS :

- (૧) હિતોપદેશ મીત્રલાલ, પ્રા. સુરેશ જ. દવે., સરસ્વતી પ્રકાશન, અમદાવાદ.
- (૨) શુકનીતિમાં રાજનૈતિક વિચારધારા, ડૉ. એલ. એમ. પાનસેરીયા, સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટી.
- (૩) હિતોપદેશ (સદીક) સંપૂર્ણ, સં. ડૉ. વિજય પંડ્યા, પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ.
- (૪) હિતોપદેશ (સંપૂર્ણ) સં. ડૉ. નારાયણ કંસારા, સરસ્વતી પ્રકાશન, અમદાવાદ.

❖ FORMAT OF QUESTION PAPER :

Question	Type of Question (Section-1)	Marks
1(A)	Translation of Passages : Two Out of Three:(Unit-2, 3)	08
1(B)	Reference to the Context : Two Out of Four (Unit-2, 3)	06
2	Essay Type Question : One Out of Two (Units-1)	14
3	Essay Type Question : One Out of Two (Units-4)	14
4	Essay Type Question : One Out of Two (All Units)	14
5	Short Note : Two Out of Four : (All Units)	14

FACULTY OF ARTS (SYLLABUS)

Annexure 'c'

Subject : SANSKRIT SEM-2
Course (Paper) Name & Number : ELECTIVE-2, PAPER-4
રામાયણ સુંદરકાંડ – નિયત સર્ગો

Course (Paper) Unique Code :
External Time Duration : 2.30 Hours

B.A. (Sanskrit) Sem-2, Paper-4

Sr. No.	Level UG or PG	Sem.	Course Group Core Elective-1, Elective-2 /Allied/ SEC/DSE	Course (Paper) Title	Paper No.	Credit	Teaching Hours	Internal Marks	External Marks	Practical Internal Marks	Practical External Marks	Total Marks
7	UG	2	Elective-2	રામાયણ સુંદરકાંડ – નિયત સર્ગો	Paper-4	3	45	30	70	--	--	100

❖ COURSE OBJECTIVES :

- (૧) વિદ્યાર્થીઓ આદિકાવ્ય રામાયણથી પરિચિત થાય.
- (૨) હનુમાનનાં ચરિત્રથી કાર્ય પ્રત્યેની પ્રતિબદ્ધતાનું મૂલ્ય સમજે.
- (૩) આદિકાવ્યની શૈલીથી પરિચિત થાય.

❖ COURSE CONTENTS :

	રામાયણ સુંદરકાંડ – નિયત સર્ગો
Unit-1	વાલ્મીકિકૃત રામાયણનો પરિચય, વાલ્મીકિનું જીવન, સમય, રામકથાનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ.
Unit-2	રામાયણનું આર્ષ મહાકાવ્ય તરીકે મૂલ્યાંકન, રામાયણની ઐતિહાસિકતા, વાલ્મીકિ રામાયણની સમીક્ષિત આવૃત્તિ.
Unit-3	વાલ્મીકિકૃત રામાયણ સુંદરકાંડ સર્ગ-૧, ૨, ૩, ૧૦
Unit-4	વાલ્મીકિકૃત રામાયણ સુંદરકાંડ સર્ગ-૧૩, ૧૮, ૧૯, ૨૦, ૨૧ ભાષાંતર અને સમજૂતી

❖ REFERENCE BOOKS :

- (૧) સુંદરકાંડ, સરસ્વતી પ્રકાશન, અમદાવાદ.
- (૨) સુંદરકાંડ રામાયણ, ડૉ. વિજય પંડ્યા, પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ.

❖ FORMAT OF QUESTION PAPER :

Question	Type of Question (Section-1)	Marks
1	Translation with Necessary Notes : Two Verses Out of Four (Unit : 3 and 4)	14
2	Essay Type Question : One Out of Two (Unit-1)	14
3	Essay Type Question : One Out of Two (Unit-2)	14
4	Essay Type Question : One Out of Two (Unit-3, 4)	14
5	Short Note : Two Out of Four (All Units)	14

BKNMU U.G.Syllabus- Sem III

ભક્તકવિ નરસિંહ મહેતા યુનિવર્સિટી , જૂનાગઢ ચોઈસ બેઈઝ ક્રેડિટ સિસ્ટમ આધારિત કોર્સ જુન -2019 થી અમલમાં સેમેસ્ટર- 3 પેપરનું નામ : ગ્રામીણ સમાજશાસ્ત્ર		
પેપર નંબર: ...પ.... (મુખ્ય) પેપરનું નામ: ગ્રામીણ સમાજશાસ્ત્ર ક્રેડિટ – 3		
હેતુઓ : (1) ગ્રામીણ સમાજ અંગે વૈજ્ઞાનિક સમજ કેળવવી (2) ગ્રામીણ સમાજવ્યવસ્થાનું માળખું અને વિભિન્ન અભિગમોની સમજ કેળવવી. (3) પંચાયતી રાજનાં ત્રિસ્તરીય માળખા અંગે ઉંડી સમજ વિકસાવવી		
યુનિટ	વિષય	પદ્ધતિ
યુનિટ -1	1. ગ્રામીણ સમાજશાસ્ત્રનો અર્થ અને વ્યાખ્યા 2. ગ્રામીણ સમાજશાસ્ત્રનું સ્વરૂપ અને કાર્યક્ષેત્ર 3. ગ્રામીણ સમાજશાસ્ત્રનાં હેતુઓ 4. ગ્રામીણ સમાજશાસ્ત્રનું મહત્વ	વ્યાખ્યાન દ્રશ્યશ્રાવ્ય માધ્યમનો ઉપયોગ સમુદાયર્યા પુસ્તક સમીક્ષા
યુનિટ- 2	1. ગ્રામીણ અને શહેરી તફાવતનો અભિગમ 2. ગ્રામીણ અને નગર સમુદાયની તુલના 3. ગ્રામીણ સમાજમાં જ્ઞાતિ અને કુટુંબ 4. ગ્રામીણ સમાજમાં લગ્ન અને સ્ત્રી	વ્યાખ્યાન દ્રશ્યશ્રાવ્ય માધ્યમનો ઉપયોગ સમુદાયર્યા પુસ્તક સમીક્ષા
યુનિટ -3	1. પંચાયતી રાજનો અર્થ, હેતુઓ અને ઉદ્દેશો 2. ૭૩મો બંધારણીય સુધારો: બંધારણીય અધિનિયમ – ૧૯૯૨ 3. ગુજરાતમાં પંચાયતી રાજનું ત્રિ-સ્તરીય માળખું ૧) ગ્રામપંચાયત: રચના અને કાર્યો ૨) તાલુકા પંચાયત: રચના અને કાર્યો ૩) જિલ્લા પંચાયત: રચના અને કાર્યો ૪. પંચાયતી રાજમાં અધિકારી અને પદાધિકારીઓ ૧) ગ્રામપંચાયત: મંત્રી અને સરપંચ ૨) તાલુકા પંચાયત: તાલુકા વિકાસ અધિકારી અને તાલુકા પ્રમુખ ૩) જિલ્લા પંચાયત: જિલ્લા વિકાસ અધિકારી અને જિલ્લા પ્રમુખ ૫. પંચાયતી રાજની ગ્રામીણ સમાજ ઉપર અસર	વ્યાખ્યાન દ્રશ્યશ્રાવ્ય માધ્યમનો ઉપયોગ સમુદાયર્યા પુસ્તક સમીક્ષા

BKNMU U.G.Syllabus- Sem III

ભક્ત કવિ નરસિંહ મહેતા યુનિવર્સિટી – જુનાગઢ બી. એ. સેમેસ્ટર – ૩ સમાજશાસ્ત્ર (મુખ્ય) જુન – 2019 થી અમલમાં -CBCS ભારતની સામાજિક સમસ્યાઓ – ૧		
પેપર નંબર : ૬ (મુખ્ય) પેપરનું નામ-ભારતની સામાજિક સમસ્યાઓ – ૧ ક્રેડીટ - 03		
હેતુઓ : ○ ભારતમાં પ્રવર્તતી વિવિધ સામાજિક સમસ્યાઓ વિષે માહિતગાર થવું. ○ વિવિધ સમસ્યાઓના સર્વસામાન્ય કારણો તપાસવા ○ સમસ્યાઓની ભારતીય સમાજ પર થતી અસરો જાણવી. ○ સમસ્યા નિવારણના ઉપાયો તપાસવા.		
યુનિટ	વિષય	પદ્ધતિ
યુનિટ – ૧	● સામાજિક સમસ્યાના સૈદ્ધાંતિક પાસાઓ ૧ પ્રસ્તાવના ૨ સામાજિક સમસ્યાનો અર્થ ૩ સામાજિક સમસ્યાના લક્ષણો ૪ સામાજિક સમસ્યાના કાર્યો-વિકાર્યો ૫ સામાજિક સમસ્યાના હેતુઓ – ઉદ્દેશ્યો	* વ્યાખ્યાન * દ્રશ્ય, શ્રાવ્ય માધ્યમોનો ઉપયોગ * સમૂહ ચર્ચા * પુસ્તક સમીક્ષા
યુનિટ – ૨	● માળખાકીય સમસ્યાઓ ૧ પ્રસ્તાવના ૨ માળખાકીય સમસ્યાનો અર્થ ● જ્ઞાતિ અસમાનતાની સમસ્યા તરીકે “જ્ઞાતિ સંઘર્ષ” ૧ જ્ઞાતિ સંઘર્ષનો અર્થ ૨ જ્ઞાતિ સંઘર્ષના કારણો ૩ જ્ઞાતિ સંઘર્ષની વિપરીત અસરો ૪ જ્ઞાતિ સંઘર્ષની સમસ્યાનો ઉકેલો ● જેન્ડર અસમાનતાની સમસ્યા(લૈંગિક) ૧ જેન્ડર અસમાનતાનો અર્થ ૨ ભારતનું બંધારણ અને જેન્ડર અસમાનતા ૩ જેન્ડર અસમાનતાના આધારો ૪ જેન્ડર અસમાનતાની સમસ્યાઓ ૫ જેન્ડર અસમાનતાની સમસ્યાના કારણો ૬ જેન્ડર અસમાનતાની સમસ્યાનું નિવારણ ● પ્રાદેશિક વિષમતા ● ૧ પ્રાદેશિક વીસંવાદીતતા ૨ પ્રાદેશિક વીષમતા એટલે શું ? ૩ પ્રાદેશિક વીષમતાના કારણો ૪ પ્રાદેશિક વીષમતાના પરિણામો ૫ પ્રાદેશિક વીષમતાની સમસ્યાના ઉકેલ	* વ્યાખ્યાન * દ્રશ્ય, શ્રાવ્ય માધ્યમોનો ઉપયોગ * સમૂહ ચર્ચા * પુસ્તક સમીક્ષા

BKNMU U.G.Syllabus- Sem III

યુનિટ – ૩	• કૌટુંબિક સમસ્યાઓ • પ્રસ્તાવના • કૌટુંબિક સમસ્યા તરીકે દહેજ ૧ દહેજનો અર્થ ૨ દહેજની સમસ્યાના કારણો ૩ દહેજની સમસ્યાની વિપરીત અસરો ૪ દહેજની સમસ્યાનું નિવારણ • કૌટુંબિક સમસ્યા તરીકે ઘરેલું હિંસા ૧ ઘરેલું હિંસાનો અર્થ ૨ ઘરેલું હિંસાનું સ્વરૂપ ૩ ઘરેલું હિંસાના પરિબળો ૪ ઘરેલું હિંસાના નિયંત્રણ માટેના ઉપાયો	* વ્યાખ્યાન * દ્રશ્ય, શ્રાવ્ય માધ્યમોનો ઉપયોગ * સમૂહ ચર્ચા * પુસ્તક સમીક્ષા
યુનિટ – ૪	• વિકાસપ્રેરિત સમસ્યાઓ ૧ વિકાસ પ્રેરિત વિસ્થાપનની સમસ્યા ૨ ઉપભોક્તાવાદ (ગ્રાહકવાદ) ૩ મુલ્યોની કટોકટીની સમસ્યા	* વ્યાખ્યાન * દ્રશ્ય, શ્રાવ્ય માધ્યમોનો ઉપયોગ * સમૂહ ચર્ચા * પુસ્તક સમીક્ષા

Reference books

1 beteille André;	Inequality and social change
2 Dubes.c. ;	Indian society
3 dubeleela ;	women and kinship
4 john Kane;	social problem
5 clinard marshal;	sociology of deviant behaviors
6 Merton;	social theory and social structure
7 marden G R ;	Indian social problems
8 bela rani Sharma;	women, marriage, family, violence and divorce
9 vibhuti Patel;	women's challenges of the new millennium
10 shrinivasm.n.;	caste, twentieth century avatar

BKNMU U.G.Syllabus- Sem III

ભક્તકવિ નરસિંહ મહેતા યુનિવર્સિટી , જૂનાગઢ ચોઈસ બેઈઝ ક્રેડિટ સિસ્ટમ આધારિત કોર્સ જુન -2019 થી અમલમાં સેમેસ્ટર- 3 પેપરનું નામ : ભારતીય આદિવાસી સમાજ		
પેપર નંબર: ...7... (મુખ્ય) પેપરનું નામ: ભારતીય આદિવાસી સમાજ ક્રેડિટ – 3		
હેતુઓ : (1) આદિવાસી સમાજ વિશેની વૈજ્ઞાનિક જાણકારી મેળવવી. (2) આદિવાસીઓની સમસ્યાઓને શોધી તેના ઉપાયો શોધવા. (3) આદિવાસીઓના કુટુંબ, લગ્ન, ધર્મ, સગપણ સંબંધો, અર્થવ્યવસ્થા, વગેરે સંસ્થાઓનો અભ્યાસ કરવો.		
યુનિટ	વિષય	પદ્ધતિ
યુનિટ -1 આદિવાસી સમાજનું સમાજશાસ્ત્ર: અર્થ, વિષયવસ્તુ, અને ઉપયોગિતા	1. પરિચય 2. આદિવાસી સમાજના સમાજશાસ્ત્રનો અર્થ : 3. આદિવાસી સમાજના સમાજશાસ્ત્રનું વિષયવસ્તુ 4. આદિવાસી સમાજના સમાજશાસ્ત્રની ઉપયોગિતા	વ્યાખ્યાન દ્રશ્યશ્રાવ્ય માધ્યમનો ઉપયોગ સમુદાયર્યા પુસ્તક સમીક્ષા
યુનિટ- 2 આદિવાસી સમાજની સામાજિક- આર્થિક અને સાંસ્કૃતિક રુપરેખા	1. પરિચય 2. સગપણ સંબંધો 3. કુટુંબ 4. લગ્ન 5. યુવાગૃહ 6. અર્થવ્યવસ્થા- અર્થ, સ્વરૂપ અને પ્રકારો	વ્યાખ્યાન દ્રશ્યશ્રાવ્ય માધ્યમનો ઉપયોગ સમુદાયર્યા પુસ્તક સમીક્ષા
યુનિટ -3 આદિવાસીઓની સમસ્યાઓ અને તેમની સમસ્યાઓ પ્રત્યેના અભિગમો	1. પરિચય 2. ગરીબીની સમસ્યા- દેવાની સમસ્યા શોષણની સમસ્યા 3. જમીન સ્વત્વાપર્ણની સમસ્યા- કૃષિ વિષયક સમસ્યાઓ- નિરક્ષરતાની સમસ્યા- આદિવાસી સમસ્યાઓ અને પંચવર્ષીય યોજનાઓ	વ્યાખ્યાન દ્રશ્યશ્રાવ્ય માધ્યમનો ઉપયોગ સમુદાયર્યા પુસ્તક સમીક્ષા

BKNMU U.G.Syllabus- Sem III

ભક્તકવિ નરસિંહ મહેતા યુનીવર્સિટી, જુનાગઢ ચોઈસ બેઈઝ ક્રેડિટ સીસ્ટમ આધારિત કોર્સ જુન-2019થી અમલમાં સેમેસ્ટર - ૩ પેપરનું નામ - નગર સમાજશાસ્ત્ર		
પેપર નંબર :-૫ (પ્રથમ /દ્વિતીય ગૌણ) પેપર નામ :- નગર સમાજશાસ્ત્ર ક્રેડિટ:- ૩		
હેતુઓ: ૧) નગર સમાજશાસ્ત્રનું વિષય વસ્તુ સમજવું ૨) નગર સમાજ અને સ્થાનિક સ્વ-શાસન અંગે સમજ કેળવવી ૩) નગર સમાજની સમસ્યાઓ અંગે વિદ્યાર્થીઓને માહિતગાર કરવા		
યુનિટ	વિષય	પદ્ધતિ
યુનિટ ૧	નગરસમાજશાસ્ત્રનો અર્થ,કાર્યક્ષેત્ર અને મહત્વ: (૧) નગર સમાજશાસ્ત્રનો અર્થ અને વ્યાખ્યા (૨) નગર સમાજશાસ્ત્રનું કાર્યક્ષેત્ર (૩) નગર સમાજશાસ્ત્રનું મહત્વ	વ્યાખ્યાન દ્રશ્યશ્રાવ્ય માધ્યમનો ઉપયોગ સમૂહ ચર્ચા પુસ્તક સમીક્ષા
યુનિટ ૨	ભારતીયનગર સમાજ અને સ્થાનિક સ્વશાસન (૧) નગર એટલે શું ? (૨) નગર સમાજનું સ્વરૂપ/લક્ષણો (ખાસિયતો) (૩) નગરપાલિકા - સ્થાનિક સ્વશાસનની સંસ્થા તરીકે (૪) મહાનગરપાલિકા - સ્થાનિક સ્વશાસનની સંસ્થા તરીકે	વ્યાખ્યાન દ્રશ્યશ્રાવ્ય માધ્યમનો ઉપયોગ સમૂહ ચર્ચા પુસ્તક સમીક્ષા
યુનિટ ૩	નગરસમાજનાં વિશિષ્ટ લક્ષણો (૧) નગર સમાજમાં જ્ઞાતિ (૨) નગર સમાજમાં કુટુંબ (૩) નગર સમાજમાં લગ્ન (૪) નગર સમાજમાં સ્ત્રીઓ	વ્યાખ્યાન દ્રશ્યશ્રાવ્ય માધ્યમનો ઉપયોગ સમૂહ ચર્ચા પુસ્તક સમીક્ષા

BKNMU U.G.Syllabus- Sem III

ભક્તકવિ નરસિંહ મહેતા યુનિવર્સિટી , જૂનાગઢ ચોઈસ બેઈઝ ક્રેડિટ સિસ્ટમ આધારિત કોર્સ જુન -2019 થી અમલમાં સેમેસ્ટર- 3 પેપરનું નામ : ધર્મનું સમાજશાસ્ત્ર		
પેપર નંબર: ...6... (ગૌણ) પેપરનું નામ: ધર્મનું સમાજશાસ્ત્ર ક્રેડિટ – 3		
હેતુઓ : 1) ધર્મનું સમાજશાસ્ત્ર અને તેનાં વિષયવસ્તુ અંગે સમજ કેળવવી 2) ભારતમાં વિવિધ ધર્મ, ધાર્મિક સંગઠનો અને બિનસાંપ્રદાયિકતાની સમજ કેળવવી 3) ભારતમાં ધર્મ સંબંધિત સમસ્યાઓ અંગે વિદ્યાર્થીઓને જાગૃત કરવા		
યુનિટ	વિષય	પદ્ધતિ
યુનિટ -1	૧) ધર્મનો અર્થ, વ્યાખ્યા ૨) ધર્મનો ઉદભવ - વિકાસ ૩) ધર્મના સમાજશાસ્ત્રનો અર્થ, વ્યાખ્યા ૪) ધર્મના સમાજશાસ્ત્રનું સ્વરૂપ ૫) ધર્મના સમાજશાસ્ત્રનું કાર્યક્ષેત્ર	વ્યાખ્યાન દ્રશ્યશ્રાવ્ય માધ્યમનો ઉપયોગ સમુદયર્યા પુસ્તક સમીક્ષા
યુનિટ- 2	૧) ધાર્મિક સંગઠનો - (૧) સંપ્રદાય, (૨) પંથ, (૩) ઉપાસના કેન્દ્રો ૨) ભારતના મુખ્ય ધર્મો - (૧) હિંદુ ધર્મ, (૨) ઈસ્લામ ધર્મ, (૩) જૈન ધર્મ (૪) બૌદ્ધ ધર્મ, (૫) ખ્રિસ્તી ધર્મ, (૬) શીખ ધર્મ	વ્યાખ્યાન દ્રશ્યશ્રાવ્ય માધ્યમનો ઉપયોગ સમુદયર્યા પુસ્તક સમીક્ષા
યુનિટ -3	૧) ધાર્મિક મૂળભૂતવાદ ૨) કોમવાદ ૩) બિનસાંપ્રદાયિકતાવાદ અને ધાર્મિકવિવાદની સમસ્યા	વ્યાખ્યાન દ્રશ્યશ્રાવ્ય માધ્યમનો ઉપયોગ સમુદયર્યા પુસ્તક સમીક્ષા
યુનિટ -4	૧) ધર્મ અને સામાજિક જીવન – (૧) ધર્મનાં કાર્યો ૨) ભારતમાં ધર્મ અને સમાજ: દક્ષિણ ભારતના કૂર્ગ લોકોમાં ધર્મ અને સમાજના સંદર્ભમાં (૧) એકકાનું આરાધના કેન્દ્ર - ઉપાસના કેન્દ્ર (૨) એકકાથી વિસ્તૃત સામાજિક એકમોના આરાધના કેન્દ્રો (૩) કૃષિ સંબંધિત ધાર્મિક વિધી-વિધાનો	વ્યાખ્યાન દ્રશ્યશ્રાવ્ય માધ્યમનો ઉપયોગ સમુદયર્યા પુસ્તક સમીક્ષા

BKNMU - U.G. SEM=III

BhaktakaviNarasinhMaheta University Junagadh Choice Based Credit System Course (CBCS) June-2019 Semester-3 Paper : Rural Sociology		
Paper No: 5 (Core) Paper Name: Rural Sociology Credit – 3		
Objectives: (1) To get scientific information about rural society (2) To understand the rural social structure and various theoretical approaches. (3) To develop the in-depth understanding about three stage structure of Panchayati Raj.		
Unit	Subjects	Methods
Unit -1	1. Rural Sociology: Meaning and Definition 2. Rural Sociology: Form and Functions 3. Objective of Rural Sociology 4. Importance of Rural Sociology	Lecture Use of Audioi- visual Means Book reviews
Unit- 2	1. What is the approach of rural and urban differentiate? 2. Comparison of rural and urban masses 3. Rural Society: Caste and Family 4. Rural Society: Marriage and Women	Lecture Use of Audioi- visual Means Book reviews
Unit -3	1. Panchayati Raj: Meaning, Objectives and aims 2. 73 rd Constitutional Amendment: constitutional acts– 1992 3. Trio layer structure in Gujarat Panchayati Raj 1) Gram Panchayat: Construction and Function 2) Taluka Panchayat: Construction and Function 3) District Panchayat: Construction and Function 4. Officials and elected chairs in Panchayati Raj 1) Gram Panchayat: Mantri and Sarpanch 2) Taluka Panchayat: TDO and Taluka Panchayat President 3) District Panchayat: DDO and District Panchayat President 5. The effect of Panchayati raj on Rural Society	Lecture Use of Audioi- visual Means Book reviews
Unit -4	1. Formal Organization: Meaning and Characteristics 2. Informal Organization: Meaning and Characteristics 3. The relation between formal and informal organization 4. Rural social organization: - Informal organization in rural masses. (Sex, Age, Friendship, Relation, and	Lecture Use of Audioi- visual Means Book reviews

BKNMU - U.G. SEM=III

BhaktakaviNarasinhMaheta University Junagadh Choice Based Credit System Course (CBCS) June-2019 Semester-3 Indian Social Problems - 1		
PAPER No. : 6 (Core) Title of Paper – Indian Social Problems - 1 Credit - 3		
Objectives: 1) To get information about the various social problems in India. 2) To analyze common causes of various social problems. 3) To be inform about the impact of problems on Indian society. 4) To find out the problem solving measures.		
Unit	Subjects	Methods
Unit-1	• Theoretical aspects of Social Problems 1 Introduction 2 Meaning of Social Problem 3 Characteristics of social problem 4 Function and dis-function of social problem 5 Objectives of social problems	* Lecture * Visual, Audio Media Use * Group discussion * Book Review
UNIT-2	• Structural problems 1 Introduction 2 Meaning of Structural problems • Problems of caste inequality • “Caste conflict” as a caste inequality 1 Meaning of caste conflict 2 Causes of caste conflict 3 Contrast effect of Caste conflict 4 Solution of caste conflict • Problems of gender inequality 1 Meaning of gender inequality 2 Constitution of India and gender inequality 3 Basis of gender inequality 4 Problems of gender inequality 5 Causes Problems of gender inequality 5 Avoidance of Problems of gender inequality • problems of Regional disparity 1 Regional disparity 2 What is Regional disparity 3 Causes of Regional disparity 4 Result of Regional disparity 5 Solution Regional disparity	* Lecture * Visual, Audio Media Use * Group discussion * Book Review

UNIT-3	• <u>Family Problems</u> 1 Introduction • <u>Dowry as a Family Problems</u> 1 Meaning of dowry 2 Causes of Dowry 3 The Contrast effects of Dowry 4 Avoidance of Dowry • <u>Domestic violence as a Family Problems</u> 1 Meaning of Domestic violence 2 Nature of Domestic violence 3 Factors of Domestic violence 4 Control measures of Domestic violence	* Lecture * Visual, Audio Media Use * Group discussion * Book Review
UNIT-4	• <u>Developed problems</u> 1 Developed displacement problems 2 Consumerism 3 Values Crisis Problems	* Lecture Visual, Audio Media Use, Group discussion, Book Review

Reference books

1 beteille André;	Inequality and social change
2 Dubes.c. ;	Indian society
3 dubeleela ;	women and kinship
4 john Kane;	social problem
5 clinard marshal;	sociology of deviant behaviors
6 Merton;	social theory and social structure
7 marden G R ;	Indian social problems
8 bela rani Sharma;	women, marriage, family, violence and divorce
9 vibhuti Patel;	women's challenges of the new millennium
10 shrinivasm.n.:	caste, twentieth century avatar

BKNMU - U.G. SEM=III

BhaktakaviNarasinhMaheta University Junagadh Choice Based Credit System Course (CBCS) June-2019 Semester-3 Paper Name: Indian Tribal Society		
Paper No: 7 (Core) Paper Name: Indian Tribal Society Credit- 3		
Objective: (1) Getting scientific knowledge about tribal society. (2) Finding remedies for finding tribal problems. (3) Study of tribal families, marriage, religion, kinship relations, economics, etc. (4) Be informed about centralization of tribal population, demographic features, social structure and cultural shadows.		
Unit	Subject	Method
Unit- 1	(1) Introduction (2) Meaning And Definition of Sociology of Tribal Society (3) Subject Matter of Sociology of Tribal Society (4) Utility of Sociology of Tribal Society	Lecture Use of Audioi- visual Means Book reviews
Unit- 2	(1) Kinship (2) Family (3) Marriage (4) YuvaGruh Economic System: Meaning, Nature and Types	Lecture Use of Audioi- visual Means Book reviews
Unit- 3	(1) Problem of Poverty (2) Problem of Indebtedness (3) Problem of Exploitation (4) Problem of Alienation (5) Agrarian Problems (6) Problem Of Illiteracy (7) Tribal Problems for “ Five –Year” Plans * Views or Approaches To The Tribal Problems . 1.Approach Of Isolation 2 Approach Of Assimilation 3. Approach Of Integration 4. Tribe of Identity.	Lecture Use of Audioi- visual Means Book reviews

BKNMU - U.G. SEM=III

BhaktakaviNarasinhMaheta University, Junagadh Choice Based Credit System Course (CBCS) June-2019 Semester-3 Paper Name: Urban Sociology		
Paper NO :-5 (Elective) Paper Name :- Urban Sociology Credit: 3		
Objectives: 1) To understand the subject matter of urban sociology 2) To understand about the urban society and local-self government 3) To inform the students about the problems of town society		
Unit	Subject	Methods
Unit: 1	Meaning, Areas and Importance of Urban Sociology (1) Meaning and Definition of Urban sociology (2) Area of Urban Sociology (3) Importance of Urban Sociology	Lecture Use of Audioi-visual Means Book reviews
Unit: 2	Indian Urban Society and Local Self-Government (1) What is Town? (2) Nature/Characteristics of Urban Society (3) Nagarpalika – As a local self-government (4) Municipality – As a local self-government	Lecture Use of Audioi-visual Means Book reviews
Unit:3	Specific Characteristics of Urban Society (1) Caste in Urban Society (2) Family in Urban Society (3) Marriage in Urban Society (4) Women in Urban Society	Lecture Use of Audioi-visual Means Book reviews
Unit: 4	Problems-Issues of Urban Society (1) Problems of Crime in Urban Society (2) Problems of prostitution in Urban Society (3) Problems of Habitat in Urban Society (4) Problems of Environment in Urban Society (5) Problems of health in Urban Society.	Lecture Use of Audioi-visual Means Book reviews

BhaktakaviNarasinhMaheta University, Junagadh Choice Based Credit System Course (CBCS) June-2019 Semester-3 Paper Name: Sociology of Religion		
Paper NO :-6 (Elective) Paper Name :- Sociology of Religion Credit: 3		
Objectives: 1) To Develop an understanding of religious sociology and its contents. 2) To develop an understanding of different religions, religious organizations and the concept of secularism in India. 3) To awaken students about religion related problems in India.		
Unit	Subject	Methods
Unit: 1	1) Religion: Meaning and Definition 2) Origin and Development of Religion 3) Sociology of Religion: Meaning, Definition, 4) Nature of Sociology of Religion 5) Scope of Sociology of Religion	Lecture Use of Audioi-visual Means Book reviews
Unit: 2	1) Religious Organization - (1) Sect (2)Denomination (3) Cult 2) Major Religions of India - (1) Hindu (2) Jain (3) Baudddha (4) Sikh (5) Christian (6) Islam	Lecture Use of Audioi-visual Means Book reviews
Unit:3	1) Religious Fundamentalism 2) Communalism 3) Secularism and issues of contestation over religious	Lecture Use of Audioi-visual Means Book reviews
Unit: 4	1) Religion and Social Life - Functions of Religion (2) Religion and Society in India: - With reference to society and religion of coorgs of South India. (1) Cult of Okka (2) More expanded worship centers of social units than Okka (3) Religious Rituals regarding agriculture	Lecture Use of Audioi-visual Means Book reviews

BKNMU U.G SEM- IV

BhaktakaviNarasinhMaheta University Junagadh Choice Based Credit System Course (CBCS) June-2018 Semester-4 Paper Name: Sociology of Environment		
PAPER No. : 8 (Core) Title of Paper –Sociology of Environment Credit - 3		
Objectives: - To develop the scientific understanding about concepts and approaches of environment - To inform and sensitize students about various environmental issues. - To inform students about various laws and policies of environment.		
Unit : 1	Environmental Sociology - Meaning and Definition of Environment - Various approaches of Environment - Nature and Types of Environment - Meaning and Definition of Environmental Sociology - Scope of Sociology of Environment - Objectives of Sociology of Environment	Lecture Use of Audioi- visual Means Book reviews
Unit:2	Environment, Environment Policies, Human Activities and Environment - Condition of environment in various time era - Environment Policy in five year plans - Effects of human activities on environment - Development and Sustainable Development	Lecture Use of Audioi- visual Means Book reviews
Unit – 3	Environment Issues and Society - Environment Issues Global Warming, Air Pollution, Air Pollution and Society, lack of Drinking water and water pollution and Society - Responsible factors for environmental hazard - Importance of Environment	Lecture Use of Audioi- visual Means Book reviews
Unit – 4	Environment Protection and Security - Global efforts to save environment - Laws related to environment in India	Lecture Use of Audio- visual Means Book reviews

BKNMU U.G SEM- IV

BhaktakaviNarasinhMaheta University Junagadh Choice Based Credit System Course (CBCS) June-2018 Semester-4 PaperName: Indian Social Problems - 2		
PAPER No. : 9 (Core)		
Title of Paper – Indian Social Problems - 2		
Credit - 3		
Objectives: 1) To understand the various sociological approaches of social problems. 2) To sensitize students about national issues like corruption and drug addiction 3) To sensitize students about the basic national issues of poverty and employment.		
Unit	Topic	Methods
Unit-1	Sociological Approaches towards social problems • Social Disorganization Approach 1 Meaning of Social Disorganization 2 Characteristics of Social Disorganization 3 Types of Social Disorganization 4 Causes of Social Disorganization • Anomie Approach 1 Meaning of Anomie Approach 2 Types of Personalized Adaptation in Anomie	Lecture Use of Audioi- visual Means Book reviews
Unit-2	Disorganization Problems 1. Problems of Corruption 1 Meaning of Problems of Corruption 2 Nature of Corruption 3 Causes of Corruption 4 Contrast effects of Corruption 2. The Problems of drug Addiction 1 Meaning of Problems of drug Addiction 2 Causes of Problems of drug Addiction 3 Effects of Problems of drug Addiction 4 Prevention measures of drug Addiction	Lecture Use of Audioi- visual Means Book reviews
Unit-3	Problem of poverty 1 Meaning of poverty 2 Nature of Problem of poverty 3 Factor of poverty in India 4 Prevention measures of Poverty Problems of unemployment 1 meaning of unemployment 2 Types of unemployment 3 Causes of unemployment 4 Prevention measures of unemployment	Lecture Use of Audioi- visual Means Book reviews
Unit-4	Problems of AIDS 1 Meaning of AIDS 2 Characteristics of AIDS 3 Causes of AIDS 4 Effects Problems of AIDS 5 Detention and Control of AIDS	Lecture Use of Audioi- visual Means Book reviews

BKNMU U.G SEM- IV

BhaktakaviNarasinhMaheta University Junagadh Choice Based Credit System Course (CBCS) June-2018 Semester-4 Paper Name: Status of women in India		
PAPER No. : 10 (Core) Title of Paper –Status of women in India Credit - 3		
Objectives: 1) To understand the requirements of women studies in India 2) To understand the socio-economic status of women in India. 3) To understand the political, educational and legal status of women in India.		
Unit : 1	Necessity for Studying Women in India : • Meaning of Women's Studies • Type of Women's Studies • Necessity for Studying Women in India	Lecture Use of Audioi- visual Means Book reviews
Unit:2	Social Status and Economic Status of Women in Independent India : • Social Status : • What is Women's Social Status? • Status of Women's in Family • Status of Women's in Marriage • Economic Factor of Women Social Status • Economic Status : • Meaning of Economic Status of Women's • Women Role of Tradition Economic System • Economic Participation of Women in Independent India • Causes of Women's Low / Less Economic or Financial Participation • Causes of Less Economic Participation	Lecture Use of Audioi- visual Means Book reviews
Unit – 3	Political Status and Educational Status of Women in Independent India : • Political Status : • Meaning of Political Status of Women's • Political Status of Women in Independent India • Women Political Participation • Low Women's Participation in Political Process • Educational Status : • Historical Review of Education Status Women in India • Educational Status of Women in Independent India • Effect of Women Education in Women Status	Lecture Use of Audioi- visual Means Book reviews

BKNMU U.G SEM- IV

BhaktakaviNarasinhMaheta University, Junagadh Choice Based Credit System Course (CBCS) June-2018 Semester-4 Paper Name : Sociology of Health		
Paper No: ... 9 (Elective 1/2) PaperName: Sociology of health Credit – 3		
Objective 1) To introduce students about the concept of the health and role of sociology in Health. 2) To introduce students about the inter-relationship between society and health. 3) To introduce students about the various physical and mental diseases and its societal impacts in India.		
Unit	Subject	Method
Unit : 1	1.1Introduction 1.2Meaning of Sociology of Health 1.3 Types of Sociology of Health 1.4 Nature/Subject Matter of Sociology of Health 1.5 Approaches of Sociology of Health	Lecture Use of Audio- visual Means Book reviews
Unit : 2	2.1 Introduction 2.2 Role of Interdisciplinary Sociology of Health 2.3 concept of Diseases and Illness 2.4 Stress and Diseases 2.5 Steps of Diseases 2.6 Causes of Diseases 2.7 Patient and their family 2.8 Concept of Health 2.9 Public Health and Treatment 2.10 Health and Education 2.11 Nutritional Food	Lecture Use of Audio- visual Means Book reviews
Unit : 3	3.1Medicines and Condition of Medicine in various Society 3.2 Indigenous Methods of Medicines 3.3 Definition of Indigenous Medicines 3.4 Definition of disease in Indigenous Medicine Methods 3.5 Unani methods of Medicines 3.6 Modernization of Indigenous Medicine 3.7 Indigenous Medicine in modern form	Lecture Use of Audio- visual Means Book reviews
Unit : 4	4.1 Introduction 4.2 Meaning and Definition of Population Policy 4.3 Health related policies in India 4.4 Health related programs in India Malaria, falciparum, Tuberculosis, Leprosy, Blindness, AIDS Control Program, Cancer, Iodine Deficiency Program, Tactile Diseases 4.5 Tertiary Structure of Health in Gujarat 4.6 Social Role of health service 4.7 Development and health level 4.8 health and mortality 4.9 Obstructive factors of Family Welfare Programs	Lecture Use of Audio- visual Means Book reviews

ભક્તકવિ નરસિંહ મહેતા યુનિવર્સિટી -જૂનાગઢ
વિનયન વિદ્યાશાખા (સ્નાતક)
ગુજરાતી વિષયનો અભ્યાસક્રમ-સંદર્ભ નોંધ

વ્યાપક હેતુઓ :

ભારત સરકાર અને યુનિવર્સિટી ગ્રાન્ટ્સ કમિશનની નવી શિક્ષણનીતિના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો અને સૂચનોને અનુરૂપ બનવવાના પ્રયત્ન રૂપે ભક્તકવિ નરસિંહ મહેતા યુનિવર્સિટીના ગુજરાતી વિષયના સ્નાતક કક્ષાના અભ્યાસક્રમનો આ મુસદ્દો તૈયાર કરવામાં આવ્યો છે.

(૧) વિદ્યાર્થીઓમાં સૌંદર્યશાસ્ત્ર તથા કળા વિષયક જાણકારી પ્રાપ્ત કરાવવી .એનામાં સંશોધનાત્મક ,વિવેચનાત્મક,તુલનાત્મક અને સર્જનાત્મક અભિગમ કેળવવો,

(૨) ગુજરાતી ભાષા-સાહિત્ય તથા ભારતીય સાહિત્ય,વિશ્વ સાહિત્યના જ્ઞાનની સાથે સાહિત્યનો સાંસ્કૃતિક -સામજિક સંદર્ભોમાં પરિચય કરાવવો.

(૩) વિદ્યાર્થીઓમાં સ્વાધ્યાય પ્રવૃત્તિ વિકસાવવી.

(૪) વિદ્યાર્થી સમજોભિમુખ બને,તેનામાં માનવપ્રેમ અને વિશ્વબંધુત્વની ભાવના કેળવાય તેવા પ્રયત્નો કરવા.

(૫) વિદ્યાર્થી પ્રાચીન હસ્તપ્રતો,શિલાલેખો વાંચતો -સમજતો થાય અને એની એ દિશાની સંશોધન-સંપાદન સાથે સર્જનની અભિરુચિ કેળવાય તેવા પ્રયત્નો કરવા.

(૬) સ્પર્ધાત્મક તેમજ નેટ-સ્લેટ જેવી પરીક્ષા માટે વિદ્યાર્થીઓ સજ્જ બને.

(૭) એકવીસમી સદીની પ્રગટ બનતી જ્ઞાનપ્રચુરતા તરફ વિદ્યાર્થીને જાગૃત કરી એની વ્યવસાયિક સજ્જતા કેળવવી.

(૮) વિદ્યાર્થીઓને ભાષા અને સાહિત્યનો અભ્યાસ માનવ સંવાદિતા અને માનવ એકતાની ભાવના ખીલવવા માટે કઈ રીતે કડી રૂપ બને તેની પ્રતીતિ કરાવવી.

(૯)માતૃભાષાનો મહિમા સમજાવી તેના ચિત -હૃદયમાં માતૃભાષા પ્રત્યે આદર અને ગૌરવની લાગણી પ્રગટાવવી.

FACULTY OF ARTS

SYLLABUS

SUBJECT:		GUJARATI						
COURSE [PAPER] NO.:	3	NAME: 'ચૂંટેલી કવિતા' -ઉમાશંકર જોશી સં.ભોળાભાઈ પટેલ						
COURSE [PAPER] NO. UNIQUE CODE:	CORE:	GUJ-CC-201 (મુખ્ય) પેપર નં.3						
	ELECTIVE-1:							
	ELECTIVE-2:							
EXTERNAL EXAM TIME DURATION:	REGULAR STUDENT:	02:15 HOURS						
	EXTERNAL STUDENT:	03:00 HOURS						
NAME OF PROGRAM	SEMESTER	COURSE GROUP		CREDIT	INTERNAL MARKS	EXTERNAL MARKS	PRACTICAL / VIVA MARKS	TOTAL MARKS
		FOUNDATION/ CORE/ELECTIVE-1/ ELECTIVE-2/ PRACTICAL/ PROJECT						
BACHELOR OF ARTS	02 (TWO)	CORE		3	30	70	-	100
કૃતિ: 'ચૂંટેલી કવિતા' -ઉમાશંકર જોશી સં.ભોળાભાઈ પટેલ તથા અન્ય								
હેતુ: વિદ્યાર્થીઓ ગુજરાતી ભાષાના મૂળન્ય કવિશ્રી ઉમાશંકર જોશીની કવિ પ્રતિભાથી પરિચિત થાય ,								
એકમ	એકમ શીર્ષક / અભ્યાસના મુદ્દા				ગુણભાર			
					નિબંધાત્મક અને ટૂંકાઉત્તર પ્રકારના પ્રશ્નો			
					રેગ્યુલર વિદ્યાર્થીઓ માટે	બાહ્ય [EXTERNAL] વિદ્યાર્થીઓ માટે		
૧	•ઉમાશંકર જોશી: જીવન અને ઘડનારાં પરિબળો				૧૫	૧૫		
	• ચૂંટેલી કવિતા' સમગ્રલક્ષી મૂલ્યાંકન							
૨	• ચૂંટેલી કવિતા'ના સોનેટ				૧૫	૧૫		
	• ચૂંટેલી કવિતા' માં પ્રકૃતિ નિરૂપણ, /ચૂં.ક.માં ગીતો							
૩	• ચૂંટેલી કવિતા'ના ઘટનાપ્રધાન કાવ્યો				૨૦ [૧૦+૧૦]	૩૫ [૧૦+૧૦+૧૫]		
	• ચૂંટેલી કવિતા' પ્રણય							
	• ચૂંટેલી કવિતા'માં રાષ્ટ્ર ચિંતન							
૪	• આસ્વાદ: મંગલ શબ્દ વિશ્વશાંતિ, જઠરાગ્નિ, એક બાળકીને ,વાંસળી વેચનારો				૨૦ [૧૦+૧૦]	૩૫ [૧૦+૧૦+૧૫]		
	• પૂર્વાપર સંદર્ભ							
•આંતરિક મૂલ્યાંકન [માત્ર રેગ્યુલર વિદ્યાર્થીઓ માટે]								
•એસાઈનમેન્ટ / પ્રેઝન્ટેશન / MCQ ટેસ્ટ					૩૦	-		
• કુલ					૧૦૦	૧૦૦		

ભક્તકવિ નરસિંહ મહેતા યુનિવર્સિટી -જૂનાગઢ
વિનયન વિદ્યાશાખા (સ્નાતક)
ગુજરાતી વિષયનો અભ્યાસક્રમ-સંદર્ભ નોંધ

સેમેસ્ટર-૨ પેપર નંબર -૩ (મુખ્ય) : 'ચૂંટેલી કવિતા'- ઉમાશંકર જોશી સં.ભોળાભાઈ પટેલ
અને અન્ય

(પસંદ કરેલા ૨૦ કાવ્યોનો અભ્યાસ)

ક્રમ	ગ્રંથ		લેખક -પ્રકાશક
૧	ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ		ગુજરાતી સાહિત્ય પ્રકાશન
૨	ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ		ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
૩	સમગ્ર કવિતા		ઉમાશંકર જોશી
૪	ગુજરાતી કવિતાનો આસ્વાદ		સુરેશ જોશી
૫	ઉમાશંકર જોશી		હરીન્દ્ર દવે
૬	યુગદ્રષ્ટા ઉમાશંકર		ચંદ્રકાંત શેઠ અને અન્ય
૭			
	૨૦ કાવ્યો		
૧	મંગલ શબ્દ	૧૧	સખી મે કલ્પી'તી
૨	જઠરાગ્નિ	૧૨	ગુર્જરી ગીરા
૩	વિશ્વમાનવી	૧૩	વાંસળી વેચનારો
૪	ભોમિયા વિના	૧૪	નખી સરોવર ઉપર શરદપૂર્ણિમા
૫	દળણાના દાણા	૧૫	ગાણું અધૂરું
૬	બીડમાં સાંજવેળા	૧૬	ભારત
૭	બળતાં પાણી	૧૭	ગોરી મોરી ફાગણ
૮	એક બાળકીને સ્મશાને લઈ જતાં	૧૮	દે વરદાન એટલું
૯	ગુજરાત મોરી મોરી રે	૧૯	ગયાં વર્ષો
૧૦	પૂનમ મારી એળે ઊગી	૨૦	રહ્યાં વર્ષો

FACULTY OF ARTS

SYLLABUS

SUBJECT:		GUJARATI							
COURSE [PAPER] NO.:	3	NAME: લોકસાહિત્ય-૨ લોકગીત ભાગ-૨							
COURSE [PAPER] NO. UNIQUE CODE:	CORE: ELECTIVE-1: ELECTIVE-2:	GUJ-CC-201-A (મુખ્ય) વૈકલ્પિક પેપર-નં.૩							
EXTERNAL EXAM TIME DURATION:	REGULAR STUDENT:	02:15 HOURS							
	EXTERNAL STUDENT:	03:00 HOURS							
NAME OF PROGRAM	SEMESTER	COURSE GROUP			CREDIT	INTERNAL MARKS	EXTERNAL MARKS	PRACTICAL / VIVA MARKS	TOTAL MARKS
		FOUNDATION/ CORE/ELECTIVE-1/ ELECTIVE-2/ PRACTICAL/ PROJECT							
BACHELOR OF ARTS	02 (TWO)	CORE			3	30	70	-	100
કૃતિ: લોકગીત ભાગ-૨									
હેતુ: વિદ્યાર્થીઓ લોકસાહિત્ય અને લોકગીતથી માહિતગાર બને									
એકમ	એકમ શીર્ષક / અભ્યાસના મુદ્દા					ગુણભાર			
						નિબંધાત્મક અને ટૂંકાઉત્તર પ્રકારના પ્રશ્નો			
						રેગ્યુલર વિદ્યાર્થીઓ		બાહ્ય [EXTERNAL]	
૧	• લોકગીતના પ્રકારો: (લગ્નગીત, ખાચણા, ઉત્સવ - મેળાના ગીત,વિલાપ ગીત વગેરે)					૧૫		૧૫	
૨	• વિધીગીતો:(ગોરમાના ગીતો,તુલસી વિવાહના ગીતો, રાંદલના ગીતો,લગ્નગીતોનો ટૂંકમાં પરિચય)					૧૫		૧૫	
૩	• ખાચણા					૨૦ [૧૦+૧૦]		૩૫ [૧૦+૧૦+૧૫]	
	• બાળગીતો								
	• ઉત્સવ ગીતો								
૪	• રાંદલના ગીતો					૨૦ [૧૦+૧૦]		૩૫ [૧૦+૧૦+૧૫]	
	• હાલરડાં								
•આંતરિક મૂલ્યાંકન [માત્ર રેગ્યુલર વિદ્યાર્થીઓ માટે]									
•એસાઈનમેન્ટ / પ્રેઝન્ટેશન / MCQ ટેસ્ટ						૩૦		-	
• કુલ						૧૦૦		૧૦૦	

FACULTY OF ARTS

SYLLABUS

SUBJECT:		GUJARATI								
COURSE [PAPER] NO.:		3	NAME: આનંદ પારાવાર (મકરંદ દવેના કાવ્યો)સં. નિરંજન રાજ્યગુરુ							
COURSE [PAPER] NO. UNIQUE CODE:		CORE:	GUJ-EC-201-A (ગૌણ) પેપર-નં.૩							
		ELECTIVE-1:								
		ELECTIVE-2:								
EXTERNAL EXAM TIME DURATION:		REGULAR STUDENT:	02:15 HOURS							
		EXTERNAL STUDENT:	03:00 HOURS							
NAME OF PROGRAM	SEMESTER	COURSE GROUP			CREDIT	INTERNAL MARKS	EXTERNAL MARKS	PRACTICAL / VIVA MARKS	TOTAL MARKS	
		FOUNDATION/ CORE/ELECTIVE-1/ ELECTIVE-2/ PRACTICAL/ PROJECT								
BACHELOR OF ARTS	02 (TWO)	ELE-1 & ELE.-2			3	30	70	-	100	
કૃતિ: આનંદ પારાવાર (મકરંદ દવેના કાવ્યો)સં. નિરંજન રાજ્યગુરુ										
હેતુ : વિદ્યાર્થીઓને કવિ મકરંદ દવેનો અને એમની કાવ્યપ્રતિભાનો પરિચય થાય.										
એકમ	એકમ શીર્ષક / અભ્યાસના મુદ્દા					ગુણભાર				
						નિબંધાત્મક અને ટૂંકાઉત્તર પ્રકારના પ્રશ્નો				
						રેગ્યુલર વિદ્યાર્થીઓ માટે		બાહ્ય [EXTERNAL] વિદ્યાર્થીઓ માટે		
૧	મકરંદ દવે : જીવન અને કવન					૧૫	૧૫			
	આનંદ પારાવાર'નું સમગ્રલક્ષી મૂલ્યાંકન									
૨	આનંદ પારાવાર'ના ગીતો					૧૫	૧૫			
	આનંદ પારાવાર'ની ગઝલો									
૩	આનંદ પારાવાર'માં ચિંતન					૨૦ [૧૦+૧૦]	૩૫ [૧૦+૧૦+૧૫]			
	આનંદ પારાવાર'માં અધ્યાત્મદર્શન									
	આનંદ પારાવાર' પ્રકૃતિ નિરૂપણ									
૪	કાવ્યનું રસદર્શન: સૌન્દર્યનું ગાણું, ધૂનિયે મારગ, પુત્રી જન્મના વધામણાં, વેર્યા મેં બીજ, ગમતાનો કરીએ ગુલાલ					૨૦ [૧૦+૧૦]	૩૫ [૧૦+૧૦+૧૫]			
	પૂર્વાપર સંદર્ભ :									
•આંતરિક મૂલ્યાંકન [માત્ર રેગ્યુલર વિદ્યાર્થીઓ માટે]										
•એસાઈનમેન્ટ / પ્રેઝન્ટેશન / MCQ ટેસ્ટ						૩૦		-		
• કુલ						૧૦૦		૧૦૦		

FACULTY OF ARTS

SYLLABUS

SUBJECT		GUJARATI							
COURSE [PAPER] NO.:	4	NAME:'સૌરાષ્ટ્રની રસધાર' ભાગ-૧ સં. શ્રી ઝવેરચંદ મેઘાણી							
COURSE [PAPER] NO. UNIQUE CODE:	CORE:	GUJ-CC-202-A (મુખ્ય) પેપર-નં.૪							
	ELECTIVE-1:								
	ELECTIVE-2:								
EXTERNAL EXAM TIME DURATION:	REGULAR STUDENT:	02:15 HOURS							
	EXTERNAL STUDENT:	03:00 HOURS							
NAME OF PROGRAM	SEMESTER	COURSE GROUP			CREDIT	INTERNAL MARKS	EXTERNAL MARKS	PRACTICAL / VIVA MARKS	TOTAL MARKS
		FOUNDATION/ CORE/ELECTIVE-1/ ELECTIVE-2/ PRACTICAL/ PROJECT							
BACHELOR OF ARTS	02 (TWO)	CORE			3	30	70	-	100
કૃતિ : 'સૌરાષ્ટ્રની રસધાર' ભાગ-૧ સં. શ્રી ઝવેરચંદ મેઘાણી									
હેતુ: વિદ્યાર્થીઓ સૌરાષ્ટ્રની લોકસંસ્કૃતિ અને મેઘાણીના સાહિત્યિક પ્રદાનથી વાકેફ થાય.									
એકમ	એકમ શીર્ષક / અભ્યાસના મુદ્દા				ગુણભાર				
					નિબંધાત્મક અને ટૂંકાઉત્તર પ્રકારના પ્રશ્નો				
					રેગ્યુલર વિદ્યાર્થીઓ		બાહ્ય [EXTERNAL]		
૧	• શ્રી ઝવેરચંદ મેઘાણી જીવન અને સર્જન				૧૫		૧૫		
૨	• 'સૌરાષ્ટ્રની રસધાર'નું સમગ્ર લક્ષી મુલ્યાંકન				૧૫		૧૫		
	• 'સૌરાષ્ટ્રની રસધાર'માં વિષય વૈવિધ્ય								
૩	• 'સૌરાષ્ટ્રની રસધાર'ના પાત્રો				૨૦		૩૫		
	• 'સૌરાષ્ટ્રની રસધાર'ના				[૧૦+૧૦]		[૧૦+૧૦+૧૫]		
	• 'સૌરાષ્ટ્રની રસધાર'માં ભાષાશૈલી								
૪	• 'સૌરાષ્ટ્રની રસધાર'ની કોઈ એક વાર્તાનું મુલ્યાંકન				૨૦		૩૫		
	• સૌરાષ્ટ્રની રસધાર'માં માનવમૂલ્યોનું નિરૂપણ				[૧૦+૧૦]		[૧૦+૧૦+૧૫]		
• આંતરિક મૂલ્યાંકન [માત્ર રેગ્યુલર વિદ્યાર્થીઓ માટે]									
• એસાઈનમેન્ટ / પ્રેઝન્ટેશન / MCQ ટેસ્ટ					૩૦		-		
• કુલ					૧૦૦		૧૦૦		

FACULTY OF ARTS

SYLLABUS

SUBJECT:		GUJARATI							
COURSE [PAPER] NO.:	4	NAME: 'સક્ષિપ્ત આત્મકથા' -ગાંધીજી							
COURSE [PAPER] NO. UNIQUE CODE:	CORE: ELECTIVE-1: ELECTIVE-2:	GUJ-EC -202-A (ગૌણ) પેપર -નં.૪							
EXTERNAL EXAM TIME DURATION:	REGULAR STUDENT:	02:15 HOURS							
	EXTERNAL STUDENT:	03:00 HOURS							
NAME OF PROGRAM	SEMESTER	COURSE GROUP			CREDIT	INTERNAL MARKS	EXTERNAL MARKS	PRACTICAL / VIVA MARKS	TOTAL MARKS
		FOUNDATION/ CORE/ELECTIVE-1/ ELECTIVE-2/ PRACTICAL/ PROJECT							
BACHELOR OF ARTS	02 (TWO)	ELE-1 & ELE.-2			3	30	70	-	100
કૃતિ: 'સક્ષિપ્ત આત્મકથા' -ગાંધીજી (સન્દેષકાર : ભારતન કુમારખ્યા) : નવજીવન પ્રકાશન									
હેતુ: વિદ્યાર્થીઓ આત્મકથા સ્વરૂપ અને ગાંધી જીવન અને ગાંધી વિચારથી પરિચિત થાય									
એકમ	એકમ શીર્ષક / અભ્યાસના મુદ્દા				ગુણભાર				
					નિબંધાત્મક અને ટૂંકાઉત્તરપ્રકારના પ્રશ્નો				
					રેગ્યુલર વિદ્યાર્થીઓ		બાહ્ય [EXTERNAL]		
૧	• આત્મકથા સ્વરૂપ • ગાંધીજીનું જીવન-કવન				૧૫		૧૫		
૨	• 'સક્ષિપ્ત આત્મકથા' સમગ્રલક્ષી મૂલ્યાંકન • 'સક્ષિપ્ત આત્મકથા' માંથી પ્રગટતું ગાંધી ચરિત્ર				૧૫		૧૫		
૩	• 'સક્ષિપ્ત આત્મકથા' ના અન્ય ચરિત્રો • 'સક્ષિપ્ત આત્મકથા' ગાંધી વિચાર • 'સક્ષિપ્ત આત્મકથા' નું ગદ્ય				૨૦ [૧૦+૧૦]		૩૫ [૧૦+૧૦+૧૫]		
૪	• 'સક્ષિપ્ત આત્મકથા' માંથી પ્રગટતો તત્કાલીન દેશકાળ • 'સત્યના પ્રયોગો શીર્ષકની યથાર્થતા				૨૦ [૧૦+૧૦]		૩૫ [૧૦+૧૦+૧૫]		
• આંતરિક મૂલ્યાંકન [માત્ર રેગ્યુલર વિદ્યાર્થીઓ માટે]									
• એસાઈનમેન્ટ / પ્રેઝન્ટેશન / MCQ ટેસ્ટ					૩૦		-		
• કુલ					૧૦૦		૧૦૦		

B.A. HISTORY Semester – 01 [CORE]

PAPER: 01. HISTORY OF ANCIENT INDIA (Up to 320 A.D.)

Unit – 1

- [1] Geographical features of India – Land, environment and people.
- [2] A brief survey of pre – Harappan cultures, Harappan Civilization
Urban Planning, Society, religion and decline.
- [3] Society, Economy and religion as reflected in Vedic

Unit – 2

- [4] Literature, Post Vedic Social Developments, Varna – Jati,
16 Sanskars and four Purushrathas.
- [5] Causes of the emergence of Jainism – Wardhman Mahavir – doctrines of
Jainism – spread and contribution of Jainism.
- [6] Causes of the emergence of Buddhism - Gautama Buddha – Life and
teachings – doctrines – spread and contribution of Buddhism.

Unit – 3

- [7] Ashoka and his greatness.
- [8] Mauryan Administration.
- [9] Political, Social, Economic and Cultural conditions during the age of the
Mauryas.

Unit – 4

- [10] The shungas – (Pushyamitra) and Western Kshtrapas (Rudradaman)
- [11] Kushanas (Kanishka) and Satvahanas (Gautamiptra Satkarni)
- [12] The Sangama Age.

B.A. HISTORY Semester – 01 [CORE]

PAPER: 02. DIFFERENT RELIGIONS OF THE WORLD

Unit – 1

1. Meaning of Religion and its Characteristics.
2. The need for studies of Religion.
3. Harappan Religion and its Characteristics.
4. Vedic Religion and its Characteristics.

Unit – 2

5. Jainism Religion and its Characteristics.
6. Buddhism Religion and its Characteristics.
7. Sikhism Religion and its Characteristics.
8. Zoroastrianism Religion and its Characteristics.

Unit – 3

9. Shinto Religion and its Characteristics.
10. Tao Religion and its Characteristics
11. Confucius Religion and its Characteristics.

Unit – 4

12. Jewish Religion and its Characteristics.
13. Christianity Religion and its Characteristics.
14. Islam Religion and its Characteristics.

B.A. HISTORY Semester – 01 [ELECTIVE 1-2]
PAPER: 02. SATYAGRAHA OF SAURASHTRA

Unit – 1

- [1] Hunting Satyagraha of Sardhar
- [2] Freedom fight press freedom in Wadhwan
- [3] Satyagraha of Khakhrechi
- [4] Satyagraha of Dholera

Unit – 2

- [5] Foreign textile prohibition Satyagraha of Bhavnagar
- [6] Satyagraha of Morabi
- [7] Flag Satyagraha of Dhrol and Uniform Satyagraha of Vanod
- [8] Civil liberties Satyagraha of Dhrangandhra

Unit – 3

- [9] Satyagraha of Panch Talavada
- [10] Satyagraha of Vala
- [11] Satyagraha of Mota Charodiya
- [12] Rajkot cloth mill strike

Unit – 4

- [13] Satyagraha of Rajkot
- [14] Satyagraha of Limbdi
- [15] Aarzi Hakoomat of Junagadh.
- [16] Quit India Movement in Saurashtra

भक्त कवि नरसिंह मेहता विश्वविद्यालय - मु.खडिया-जूनागढ (गुजरात)
सेमिस्टर-३ चोईस बेइज्ड क्रेडीट सिस्टम (सीबीसीएस)
स्नातक हिन्दी पाठ्यक्रम वर्ष - जून-२०१९

विषय:	हिन्दी									
पाठ्यक्रम पेपर क्रमांक	मुख्य पेपर-५ Core Paper-5									
पाठ्यक्रम (पेपर) शीर्षक :	छायावादी काव्य संग्रह - 'लहर' जयशंकर प्रसाद									
पाठ्यक्रम (पेपर) का इकाई क्रमांक	१८	०१	०३	०४	०१	०२	००	०१		
परीक्षा समयावधि :	नियमित छात्र बाह्य परीक्षार्थी : ०२: ३० घंटे									
पाठ्यक्रम कक्षा:	सत्र		पाठ्यक्रम प्रकार		क्रेडिट -(मूल्य)		आंतरिक अंक		बाह्य अंक	कुल अंक
	०३		मुख्य पेपर-५		०३		३०		७०	१००
पाठ्यक्रम उद्देश्य:	१) छात्र काव्य के विविध स्वरूप समझते हुए काव्य की विशेषता जाने । ३) भारतीय सांस्कृतिक मूल्यों से छात्र अवगत हो । २) जयशंकर प्रसाद के जीवन कवन से अवगत हो । ४) छात्र हिन्दी काव्य शैली से अवगत हो ।									
पाठ्यक्रम	पाठ्य इकाई	पाठ्य विषय	अंक		क्रेडिट					
			नियमित परीक्षार्थी	बाह्य परीक्षार्थी	नियमित परीक्षार्थी	बाह्य परीक्षार्थी				
स्नातक	इकाई-१	जयशंकर प्रसाद-जीवन- कवन, हिन्दी काव्य : उद्भव- विकास	इनमें से पाँच प्रश्न पूछे जाएँगे । प्रश्न X अंक ०५ X १४ = ७०	इनमें से पाँच प्रश्न पूछे जाएँगे । प्रश्न X अंक ०५ X १४ = ७०	०३	०३				
		'अरी वरुणा की शांत कछार' काव्य का सार, सारांश, भावार्थ एवं शिल्पगत विशेषताएं								
		'बीती विभावरी जागरी' - काव्य का सार, सारांश, भावार्थ एवं शिल्पगत विशेषताएं								
	इकाई-२	'आह रे वह अधीर यौवन' काव्य का समग्रलक्षी मूल्यांकन								
		'वसुधा के अंचल पर' काव्य का समग्रलक्षी मूल्यांकन								
		'शेरसिंह का शस्त्र समर्पण' काव्य का समग्रलक्षी मूल्यांकन								
	इकाई-३	'अब जागो जीवन के प्रभात' काव्य में व्यक्त संदेश								
		'ले चल वहाँ भूलावा देकर' काव्य में व्यक्त संदेश								
		'अशोक की चिंता' काव्य में व्यक्त संदेश								
	इकाई-४	'प्रलय की छाया' काव्य में व्यक्त कवि की संवेदना एवं भावार्थ ।								

भक्त कवि नरसिंह मेहता विश्वविद्यालय - मु.खडिया-जूनागढ (गुजरात)
सेमिस्टर-३ चोईस बेइज्ड क्रेडीट सिस्टम (सीबीसीएस)
स्नातक हिन्दी पाठ्यक्रम वर्ष - जून-२०१९

विषय:	हिन्दी									
पाठ्यक्रम पेपर क्रमांक	गौण-१,२ पेपर -५ Elective 1,2 Paper-5									
पाठ्यक्रम (पेपर) शीर्षक :	छायावादी काव्य संग्रह - 'नीहार' महादेवी वर्मा									
पाठ्यक्रम (पेपर) का इकाई क्रमांक	१८	०१	०३	०४	०१	०२	००	०१		
परीक्षा समयावधि :	नियमित छात्र बाह्य परीक्षार्थी : ०२: ३० घंटे									
पाठ्यक्रम कक्षा:	सत्र		पाठ्यक्रम प्रकार		क्रेडिट -(मूल्य)		आंतरिक अंक		बाह्य अंक	कुल अंक
	०३		गौण पेपर-५		०३		३०		७०	१००
पाठ्यक्रम उद्देश्य:	१) छात्र काव्य के विविध स्वरूप समझते हुए काव्य की विशेषता जाने । २) महादेवी वर्मा के जीवन कवन से अवगत हो । ३) भारतीय सांस्कृतिक मूल्यों से छात्र अवगत हो । ४) छात्र हिन्दी काव्य शैली से अवगत हो ।									
पाठ्यक्रम	पाठ्य इकाई	पाठ्य विषय	अंक		क्रेडिट					
			नियमित परीक्षार्थी	बाह्य परीक्षार्थी	नियमित परीक्षार्थी	बाह्य परीक्षार्थी				
स्नातक	इकाई-१	महादेवी वर्मा-जीवन- कवन, हिन्दी काव्य : उद्भव- विकास	इनमें से पाँच प्रश्न पूछे जाएँगे । प्रश्न X अंक ०५ X १४ = ७०	इनमें से पाँच प्रश्न पूछे जाएँगे । प्रश्न X अंक ०५ X १४ = ७०	०३	०३				
		‘मिलन’ काव्य का सार, सारांश, भावार्थ एवं शिल्पगत विशेषताएं								
		‘अतिथि से’ - काव्य का सार, सारांश, भावार्थ एवं शिल्पगत विशेषताएं								
	इकाई-२	‘मिटने का खेल’ काव्य का समग्रलक्षी मूल्यांकन								
		‘उस पार’ काव्य का समग्रलक्षी मूल्यांकन								
		‘मुझाया फूल’ काव्य का समग्रलक्षी मूल्यांकन								
	इकाई-३	‘मेरा जीवन’ काव्य में व्यक्त संदेश								
		‘आँसू’ काव्य में व्यक्त संदेश								
		‘सूनापन’ काव्य में व्यक्त संदेश								
	इकाई-४	‘अधिकार’ काव्य में व्यक्त कवि की संवेदना, सार, सारांश, भावार्थ								
		‘अनोखी भूल’ काव्य में व्यक्त कवि की संवेदना एवं भावार्थ								
		कुल अंक एवं क्रेडिट	७०	७०	०३	०३				

भक्त कवि नरसिंह मेहता विश्वविद्यालय - मु.खडिया-जूनागढ (गुजरात)
सेमिस्टर-३ चोईस बेइज्ड क्रेडीट सिस्टम (सीबीसीएस)
स्नातक हिन्दी पाठ्यक्रम वर्ष - जून-२०१९

विषय:	हिन्दी									
पाठ्यक्रम पेपर क्रमांक	गौण -१,२ पेपर-५ Elective - 1,2 Paper-5 (वैकल्पिक)									
पाठ्यक्रम (पेपर) शीर्षक :	आधुनिक हिन्दी खंड काव्य 'तुलसीदास' - निराला									
पाठ्यक्रम (पेपर) का इकाई क्रमांक	१८	०१	०३	०४	०१	०२	००	०१		
परीक्षा समयावधि :	नियमित छात्र बाह्य परीक्षार्थी : ०२: ३० घंटे									
पाठ्यक्रम कक्षा:	सत्र		पाठ्यक्रम प्रकार		क्रेडिट -(मूल्य)		आंतरिक अंक		बाह्य अंक	कुल अंक
	०३		गौण पेपर-५ (वैकल्पिक)		०३		३०		७०	१००
पाठ्यक्रम उद्देश्य:	१) छात्र काव्य के विविध स्वरूप समझते हुए काव्य की विशेषता जाने । २) निराला के जीवन कवन से अवगत हो । ३) भारतीय सांस्कृतिक मूल्यों से छात्र अवगत हो । ४) छात्र हिन्दी काव्य शैली से अवगत हो ।									
पाठ्यक्रम	पाठ्य इकाई	पाठ्य विषय	अंक		क्रेडिट					
			नियमित परीक्षार्थी	बाह्य परीक्षार्थी	नियमित परीक्षार्थी	बाह्य परीक्षार्थी				
स्नातक	इकाई-१	निराला का जीवन एवं कवन, हिन्दी काव्य : उद्भव- विकास 'तुलसीदास' काव्य की कथावस्तु ।	इनमें से पाँच प्रश्न पूछे जाएँगे । प्रश्न X अंक ०५ X १४ = ७०	इनमें से पाँच प्रश्न पूछे जाएँगे । प्रश्न X अंक ०५ X १४ = ७०	०३	०३				
	इकाई-२	खंड काव्य के तत्वों के आधार पर 'तुलसीदास' खंड काव्य का मूल्यांकन 'तुलसीदास' खंड काव्य के पात्रों की चारित्रिक विशेषताएँ ।								
	इकाई-३	'तुलसीदास' खंड काव्य में व्यक्त संदेश । 'तुलसीदास' खंड काव्य का भावपक्ष एवं कलापक्ष ।								
		'तुलसीदास' खंड काव्य का उद्देश्य, शीर्षक । 'तुलसीदास' खंड काव्य में प्रकृति चित्रण एवं समस्याएँ ।								
	इकाई-४									
			कुल अंक एवं क्रेडिट	७०			७०	०३	०३	

भक्त कवि नरसिंह मेहता विश्वविद्यालय - मु.खडिया-जूनागढ (गुजरात)
सेमिस्टर-३ चोईस बेइज्ड क्रेडीट सिस्टम (सीबीसीएस)
स्नातक हिन्दी पाठ्यक्रम वर्ष - जून-२०१९

विषय:	हिन्दी									
पाठ्यक्रम पेपर क्रमांक	मुख्य पेपर-६ Core Paper-6									
पाठ्यक्रम (पेपर) शीर्षक :	आधुनिक हिन्दी उपन्यास : ‘निर्मला’ - मुन्शी प्रेमचंद									
पाठ्यक्रम (पेपर) का इकाई क्रमांक	१८	०१	०३	०४	०१	०२	००	०१		
परीक्षा समयावधि :	नियमित छात्र बाह्य परीक्षार्थी : ०२: ३० घंटे									
पाठ्यक्रम कक्षा:	सत्र		पाठ्यक्रम प्रकार		क्रेडिट -(मूल्य)		आंतरिक अंक		बाह्य अंक	कुल अंक
	०३		मुख्य पेपर-६		०३		३०		७०	१००
पाठ्यक्रम उद्देश्य:	१) छात्र उपन्यास के विविध स्वरूप समझते हुए उपन्यास की विशेषता जाने । ३) भारतीय सांस्कृतिक मूल्यों से छात्र अवगत हो । २) मुन्शी प्रेमचंद के जीवन कवन से अवगत हो । ४) छात्र हिन्दी उपन्यास शैली से अवगत हो ।									
पाठ्यक्रम	पाठ्य इकाई	पाठ्य विषय	अंक		क्रेडिट					
			नियमित परीक्षार्थी	बाह्य परीक्षार्थी	नियमित परीक्षार्थी	बाह्य परीक्षार्थी				
स्नातक	इकाई-१	मुन्शी प्रेमचंद : व्यक्तित्व एवं कृतित्व ।	इनमें से पाँच प्रश्न पूछे जाएँगे । प्रश्न X अंक ०५ X १४ = ७०	इनमें से पाँच प्रश्न पूछे जाएँगे । प्रश्न X अंक ०५ X १४ = ७०	०३	०३				
		प्रस्तुत उपन्यास की कथावस्तु ।								
	इकाई-२	उपन्यास के तत्वों के आधार पर पठित उपन्यास का मूल्यांकन ।								
		पठित उपन्यास के पात्रों का चरित्रांकन ।								
	इकाई-३	प्रस्तुत उपन्यास में व्यक्त यथार्थ - सामाजिक परिस्थितियाँ एवं नारी जीवन के संघर्ष का मूल्यांकन								
		पठित उपन्यास में अभिव्यक्त जीवनदर्शन एवं यथार्थ ।								
इकाई-४	उपन्यास शीर्षक की सार्थकता । पठित उपन्यास का परिवेश, संवाद-योजना, भाषा-शैली, उद्देश्य आदि ।									
		कुल अंक एवं क्रेडिट	७०	७०	०३	०३				

भक्त कवि नरसिंह मेहता विश्वविद्यालय - मु.खडिया-जूनागढ (गुजरात)
सेमिस्टर-३ चोईस बेइज्ड क्रेडीट सिस्टम (सीबीसीएस)
स्नातक हिन्दी पाठ्यक्रम वर्ष - जून-२०१९

विषय:	हिन्दी									
पाठ्यक्रम पेपर क्रमांक	गौण -१,२ पेपर-६ Elective 1,2 Paper-6									
पाठ्यक्रम (पेपर) शीर्षक :	आंचलिक हिन्दी उपन्यास : ‘आकाश की छत’ - रामदरश मिश्र									
पाठ्यक्रम (पेपर) का इकाई क्रमांक	१८	०१	०३	०४	०१	०२	००	०१		
परीक्षा समयावधि :	नियमित छात्र बाह्य परीक्षार्थी : ०२: ३० घंटे									
पाठ्यक्रम कक्षा:	सत्र		पाठ्यक्रम प्रकार		क्रेडिट - (मूल्य)		आंतरिक अंक		बाह्य अंक	
	०३		गौण पेपर-६		०३		३०		७०	
पाठ्यक्रम उद्देश्य:	१) छात्र उपन्यास के विविध स्वरूप समझते हुए उपन्यास की विशेषता जाने । ३) भारतीय सांस्कृतिक मूल्यों से छात्र अवगत हो । २) रामदरश मिश्र के जीवन कवन से अवगत हो । ४) छात्र हिन्दी उपन्यास शैली से अवगत हो ।									
पाठ्यक्रम	पाठ्य इकाई	पाठ्य विषय				अंक		क्रेडिट		
						नियमित परीक्षार्थी	बाह्य परीक्षार्थी	नियमित परीक्षार्थी	बाह्य परीक्षार्थी	
स्नातक	इकाई-१	रामदरश मिश्र : व्यक्तित्व एवं कृतित्व ।				इनमें से पाँच प्रश्न पूछे जाएँगे । प्रश्न X अंक ०५ X १४ = ७०	इनमें से पाँच प्रश्न पूछे जाएँगे । प्रश्न X अंक ०५ X १४ = ७०	०३	०३	
		प्रस्तुत उपन्यास की कथावस्तु ।								
	इकाई-२	उपन्यास के तत्वों के आधार पर पठित उपन्यास का मूल्यांकन ।								
		पठित उपन्यास के पात्रों का चरित्रांकन ।								
	इकाई-३	प्रस्तुत उपन्यास में व्यक्त आंचलिकता एवं सामाजिक परिस्थितियों का अध्ययन ।								
		पठित उपन्यास में अभिव्यक्त जीवनदर्शन एवं आंचलिकता ।								
इकाई-४	उपन्यास के शीर्षक की सार्थकता । पठित उपन्यास का परिवेश, संवाद-योजना, भाषा-शैली, उद्देश्य आदि ।									
		कुल अंक एवं क्रेडिट				७०	७०	०३	०३	

भक्त कवि नरसिंह मेहता विश्वविद्यालय - मु.खडिया-जूनागढ (गुजरात)
सेमिस्टर-३ चोईस बेइज्ड क्रेडीट सिस्टम (सीबीसीएस)
स्नातक हिन्दी पाठ्यक्रम वर्ष - जून - २०१९

विषय:	हिन्दी									
पाठ्यक्रम पेपर क्रमांक	गौण -१,२ पेपर-६ Elective 1,2 Paper-6 (वैकल्पिक)									
पाठ्यक्रम (पेपर) शीर्षक :	हिन्दी उपन्यास : 'चित्रलेखा' - भगवतीचरण वर्मा									
पाठ्यक्रम (पेपर) का इकाई क्रमांक	१८	०१	०३	०४	०१	०२	००	०१		
परीक्षा समयावधि :	नियमित छात्र बाह्य परीक्षार्थी : ०२: ३० घंटे									
पाठ्यक्रम कक्षा:	सत्र		पाठ्यक्रम प्रकार		क्रेडिट - (मूल्य)		आंतरिक अंक		बाह्य अंक	
	०३		गौण पेपर-६ (वैकल्पिक)		०३		३०		७०	
पाठ्यक्रम उद्देश्य:	१) छात्र उपन्यास के विविध स्वरूप समझते हुए उपन्यास की विशेषता जाने २) भगवतीचरण वर्मा के जीवन कवन से अवगत हो । ३) भारतीय सांस्कृतिक मूल्यों से छात्र अवगत हो । ४) छात्र हिन्दी उपन्यास शैली से अवगत हो ।									
पाठ्यक्रम	पाठ्य इकाई	पाठ्य विषय	अंक		क्रेडिट					
			नियमित परीक्षार्थी	बाह्य परीक्षार्थी	नियमित परीक्षार्थी	बाह्य परीक्षार्थी				
स्नातक	इकाई-१	भगवतीचरण वर्मा : व्यक्तित्व एवं कृतित्व ।		इनमें से पाँच प्रश्न पूछे जाएँगे । प्रश्न X अंक ०५ X १४ = ७०	इनमें से पाँच प्रश्न पूछे जाएँगे । प्रश्न X अंक ०५ X १४ = ७०	०३	०३			
		प्रस्तुत उपन्यास की कथावस्तु ।								
	इकाई-२	उपन्यास के तत्वों के आधार पर पठित उपन्यास का मूल्यांकन ।								
		पठित उपन्यास के पात्रों का चरित्रांकन ।								
	इकाई-३	प्रस्तुत उपन्यास में व्यक्त युगबोध ।								
		पठित उपन्यास में व्यक्त जीवनदर्शन, आंचलिकता एवं समस्याएँ।								
इकाई-४	उपन्यास के शीर्षक की सार्थकता । पठित उपन्यास का परिवेश, संवाद-योजना, भाषा-शैली, उद्देश्य आदि ।									
		कुल अंक एवं क्रेडिट		७०	७०	०३	०३			

भक्त कवि नरसिंह मेहता विश्वविद्यालय - मु.खडिया-जूनागढ (गुजरात)
सेमिस्टर-३ चोईस बेइज्ड क्रेडीट सिस्टम (सीबीसीएस)
स्नातक हिन्दी पाठ्यक्रम वर्ष - जून - २०१९

विषय:	हिन्दी									
पाठ्यक्रम पेपर क्रमांक	मुख्य पेपर-७ Core Paper-7									
पाठ्यक्रम (पेपर) शीर्षक :	हिन्दी साहित्य का इतिहास (आदिकाल एवं भक्तिकाल)									
पाठ्यक्रम (पेपर) का इकाई क्रमांक	१८	०१	०३	०४	०१	०२	००	०१		
परीक्षा समयावधि :	नियमित छात्र बाह्य परीक्षार्थी : ०२: ३० घंटे									
पाठ्यक्रम कक्षा:	सत्र		पाठ्यक्रम प्रकार		क्रेडिट -(मूल्य)		आंतरिक अंक		बाह्य अंक	कुल अंक
	०३		मुख्य पेपर-७		०३		३०		७०	१००
पाठ्यक्रम उद्देश्य:	१) छात्र हिन्दी साहित्य के इतिहास के विविध पहलू समझते हुए इतिहास की विशेषता जाने । ३) हिन्दी साहित्य के इतिहास की युगीन परिस्थितियों का अध्ययन करे । २) हिन्दी साहित्य के इतिहास के काल विभाजन एवं नामकरण से अवगत होय । ४) छात्र आदिकाल एवं भक्तिकाल के कवियों के साहित्य स्वरूप से अवगत हो ।									
पाठ्यक्रम	पाठ्य इकाई	पाठ्य विषय	अंक		क्रेडिट					
			नियमित परीक्षार्थी	बाह्य परीक्षार्थी	नियमित परीक्षार्थी	बाह्य परीक्षार्थी				
स्नातक	इकाई-१	हिन्दी साहित्य के इतिहास का काल विभाजन एवं नामकरण ।	इनमें से पाँच प्रश्न पूछे जाएँगे । प्रश्न X अंक ०५ X १४ = ७०	इनमें से पाँच प्रश्न पूछे जाएँगे । प्रश्न X अंक ०५ X १४ = ७०	०३	०३				
		आदिकाल की युगीन परिस्थितियाँ एवं प्रवृत्तियाँ ।								
	इकाई-२	आदिकाल के प्रमुख कवि । आदिकाल की साहित्यिक रचनाएँ ।								
		नाथ साहित्य, सिद्ध साहित्य, रासो साहित्य आदि ।								
	इकाई-३	भक्तिकाल की युगीन परिस्थितियाँ एवं प्रवृत्तियाँ ।								
		भक्तिकाल के प्रमुख कवि । भक्तिकाल की साहित्यिक रचनाएँ ।								
	इकाई-४	भक्तिकाल का काल विभाजन एवं नामकरण ।								
		आदिकाल एवं भक्तिकाल के प्रमुख कवि एवं उनकी रचनाएँ ।								
		कुल अंक एवं क्रेडिट	७०	७०	०३	०३				

भक्त कवि नरसिंह मेहता विश्वविद्यालय - मु.खडिया-जूनागढ (गुजरात)
सेमिस्टर-४ चौईस बेइज्ड क्रेडीट सिस्टम (सीबीसीएस)
स्नातक हिन्दी पाठ्यक्रम वर्ष - जून - २०१९

विषय:	हिन्दी									
पाठ्यक्रम पेपर क्रमांक	अनिवार्य हिन्दी									
पाठ्यक्रम (पेपर) शीर्षक :	आधुनिक खंड काव्य ‘धनुषभंग’ - किशोर काबरा एवं व्याकरण - व्यवहारिक पत्र एवं सर्वनाम्									
पाठ्यक्रम (पेपर) का इकाई क्रमांक	१८	०१	०३	०४	०१	०२	००	०१		
परीक्षा समयावधि :	नियमित छात्र बाह्य परीक्षार्थी : ०२: ३० घंटे									
पाठ्यक्रम कक्षा:	सत्र		पाठ्यक्रम प्रकार		क्रेडिट -(मूल्य)		आंतरिक अंक		बाह्य अंक	कुल अंक
	०४		अनिवार्य हिन्दी		०३		३०		७०	१००
पाठ्यक्रम उद्देश्य:	१) छात्र काव्य के विविध स्वरूप समझते हुए काव्य की विशेषता जाने । २) कवि किशोर काबरा के जीवन - कवन से अवगत हो । ३) भारतीय सांस्कृतिक मूल्यों से छात्र अवगत हो । ४) छात्र हिन्दी काव्य शैली से अवगत हो ।									
पाठ्यक्रम	पाठ्य इकाई	पाठ्य विषय	अंक		क्रेडिट					
			नियमित परीक्षार्थी	बाह्य परीक्षार्थी	नियमित परीक्षार्थी	बाह्य परीक्षार्थी				
स्नातक	इकाई-१	किशोर काबरा का जीवन एवं कवन, हिन्दी काव्य : उद्भव- विकास ‘धनुषभंग’ काव्य की कथावस्तु ।	इनमें से पाँच प्रश्न पूछे जाएँगे । प्रश्न X अंक ०५ X १४ = ७०	इनमें से पाँच प्रश्न पूछे जाएँगे । प्रश्न X अंक ०५ X १४ = ७०	०३	०३				
	इकाई-२	खण्ड काव्य के तत्वों के आधार पर ‘धनुषभंग’ खण्ड काव्य का मूल्यांकन								
		‘धनुषभंग’ खंड काव्य के पात्रों की चारित्रिक विशेषताएँ ।								
		‘धनुषभंग’ खंड काव्य का उद्देश्य, शीर्षक ।								
		‘धनुषभंग’ खंड काव्य में व्यक्त संदेश ।								
	इकाई-३	‘धनुषभंग’ खंड काव्य का भावपक्ष एवं कलापक्ष ।								
		‘धनुषभंग’ खंड काव्य का प्रकृति चित्रण एवं समस्याएँ ।								
	इकाई-४	व्यवहारिक पत्र								
सर्वनाम्										
		कुल अंक एवं क्रेडिट	७०	७०	०३	०३				

भक्त कवि नरसिंह मेहता विश्वविद्यालय - मु.खडिया-जूनागढ (गुजरात)
सेमिस्टर-४ चोईस बेइज्ड क्रेडीट सिस्टम (सीबीसीएस)
स्नातक हिन्दी पाठ्यक्रम वर्ष - जून - २०१९

विषय:	हिन्दी									
पाठ्यक्रम पेपर क्रमांक	मुख्य पेपर-८ Core Paper-8									
पाठ्यक्रम (पेपर) शीर्षक :	आधुनिक हिन्दी कवि - बच्चन (हरिवंशराय बच्चन)									
पाठ्यक्रम (पेपर) का इकाई क्रमांक	१८	०१	०३	०४	०१	०२	००	०१		
परीक्षा समयावधि :	नियमित छात्र बाह्य परीक्षार्थी : ०२: ३० घंटे									
पाठ्यक्रम कक्षा:	सत्र		पाठ्यक्रम प्रकार		क्रेडिट -(मूल्य)		आंतरिक अंक		बाह्य अंक	कुल अंक
	०४		मुख्य पेपर-८		०३		३०		७०	१००
पाठ्यक्रम उद्देश्य:	१) छात्र काव्य के विविध स्वरूप समझते हुए काव्य की विशेषता जाने । २) हरिवंशराय बच्चन के जीवन कवन से अवगत हो । ३) भारतीय सांस्कृतिक मूल्यों से छात्र अवगत हो । ४) छात्र हिन्दी काव्य शैली से अवगत हो ।									
पाठ्यक्रम	पाठ्य इकाई	पाठ्य विषय	अंक		क्रेडिट					
			नियमित परीक्षार्थी	बाह्य परीक्षार्थी	नियमित परीक्षार्थी	बाह्य परीक्षार्थी				
स्नातक	इकाई-१	हरिवंशराय बच्चन -जीवन-कवन, हिन्दी काव्य : उद्भव- विकास	इनमें से पाँच प्रश्न पूछे जाएँगे । प्रश्न X अंक ०५ X १४ = ७०	इनमें से पाँच प्रश्न पूछे जाएँगे । प्रश्न X अंक ०५ X १४ = ७०	०३	०३				
		‘बिते दिन कब आने वाले’ काव्य का सार, भावार्थ एवं शिल्पगत विशेषताएं								
	‘क्या भूलूँ क्या याद करूँ’ - काव्य का सारांश, भावार्थ एवं शिल्पगत विशेषताएं									
	‘अग्निपथ’ काव्य का समग्रलक्षी मूल्यांकन									
	इकाई-३	‘जो बीत गई, सो बात गई’ काव्य का समग्रलक्षी मूल्यांकन								
		‘तुम मुझे पुकार लो’ काव्य का समग्रलक्षी मूल्यांकन								
	इकाई-४	‘तुम गा दो मेरा गान’ काव्य में व्यक्त संदेश								
		‘खादी के फूल’ काव्य में व्यक्त संदेश								
‘सूत की माला’ काव्य में व्यक्त संदेश										
		कुल अंक एवं क्रेडिट	७०	७०	०३	०३				

भक्त कवि नरसिंह मेहता विश्वविद्यालय - मु.खडिया-जूनागढ (गुजरात)
सेमिस्टर-४ चोईस बेइज्ड क्रेडीट सिस्टम (सीबीसीएस)
स्नातक हिन्दी पाठ्यक्रम वर्ष - जून - २०१९

विषय:	हिन्दी										
पाठ्यक्रम पेपर क्रमांक	गौण -१,२ पेपर-८ Elective - 1,2 Paper-8 (वैकल्पिक)										
पाठ्यक्रम (पेपर) शीर्षक :	‘हिन्दी कविता : कल और आज’ संपादक : दशरथ ओझा										
पाठ्यक्रम (पेपर) का इकाई क्रमांक	१८	०१	०३	०४	०१	०२	००	०१			
परीक्षा समयावधि :	नियमित छात्र बाह्य परीक्षार्थी : ०२: ३० घंटे										
पाठ्यक्रम कक्षा:	सत्र			पाठ्यक्रम प्रकार		क्रेडिट -(मूल्य)		आंतरिक अंक		बाह्य अंक	कुल अंक
	०४			गौण पेपर-८ (वैकल्पिक)		०३		३०		७०	१००
पाठ्यक्रम उद्देश्य:	१) छात्रों काव्य के विविध स्वरूप समझते हुए काव्य की विशेषता जाने । २) दशरथ ओझा के जीवन कवन से अवगत हो । ३) भारतीय सांस्कृतिक मूल्यों से छात्र अवगत हो । ४) छात्र हिन्दी काव्य शैली से अवगत हो ।										
पाठ्यक्रम	पाठ्य इकाई	पाठ्य विषय				अंक		क्रेडिट			
						नियमित परीक्षार्थी	बाह्य परीक्षार्थी	नियमित परीक्षार्थी	बाह्य परीक्षार्थी		
स्नातक	इकाई-१	दशरथ ओझा का जीवन एवं कवन ।				इनमें से पाँच प्रश्न पूछे जाएँगे । प्रश्न X अंक ०५ X १४ = ७०	इनमें से पाँच प्रश्न पूछे जाएँगे । प्रश्न X अंक ०५ X १४ = ७०	०३	०३		
		‘माता की व्यथा’ काव्य का समग्रलक्षी मूल्यांकन ।									
		‘उर्मिला का अनुराग’ काव्य का समग्रलक्षी मूल्यांकन ।									
	इकाई-२	‘अन्वेषण’ काव्य का समग्रलक्षी मूल्यांकन ।									
		‘विद्रोही’ काव्य का समग्रलक्षी मूल्यांकन ।									
	इकाई-३	‘अरुण यह मधुमय देश हमारा’ काव्य का समग्रलक्षी मूल्यांकन ।									
		‘आहवान्’ काव्य का समग्रलक्षी मूल्यांकन ।									
	इकाई-४	‘वे मुस्काते फूल नहीं’ काव्य का समग्रलक्षी मूल्यांकन ।									
		‘मैं नीर भरी दुःख की बदली’ काव्य का समग्रलक्षी मूल्यांकन ।									
			कुल अंक एवं क्रेडिट				७०	७०	०३	०३	

UNIT-2, HUMAN RESOURCES IN INDIA

- 2.1 Trends of population in India
- 2.2 Causes of population explosion in India
- 2.3 Effects of population explosion in India
- 2.4 Population policy of government of India

UNIT-3, STRUCTURE OF INDIAN ECONOMY

- 3.1 Role of agriculture, industry, and service sector in income and employment.
- 3.2 Evaluation of economic reforms in 1991. (LPG)

UNIT-4, INDIAN AGRICULTURE

- 4.1 Importance of agriculture sector in India.
- 4.2 Reasons of low agriculture productivity in India
- 4.3 Green revolution and Technological changes
- 4.4 Meaning and definition of Green revolution
- 4.5 Factors of Green revolution in India.
- 4.6 Evaluation of Green revolution in India.

BASIC READING LIST

- Indian economy, Datt, R. and K.P.M. Sundaram, S.chand & company Ltd, New Delhi.
- Indian economy, Mishra, S.K. and V.K. puri, Himalaya Publishing Housing, Mumbai.

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University - Junagadh.

Syllabus

Faculty of Arts

Subject- Economics

Semester-1

Course – Elective-1 & 2

Paper No.- 1

Paper Code-

Paper Name - Introduction of Economics-1

Teaching Hours-45

Name of program	Semester	Course	Credit	Internal Marks	External Marks	Practical / viva Marks	Total marks
B.A.	01	Elective	03	30	70	---	100

PREAMBLE

The purpose of this course at the B.A. level is to enable students to have an understanding of the various components of the Economics.

COURSE OBJECTIVE

To aware about the basic concepts of economics an outline of Economics Background and provide competitive atmosphere for the students.

COURSE OUTLINE

UNIT-1, BASIC CONCEPTS OF ECONOMICS

1.1 Economic and Non-economic activity

1.2 Necessity – Characteristics and types

1.3 Demand and Supply

1.4 Consumption and Production

1.5 Price and Value

1.6 Wealth and welfare

1.7 Utility

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University - Junagadh.

Syllabus

Faculty of Arts

Subject- Economics

Semester-1

Course – Elective- 1 & 2

Paper No.- 2

Paper Code-

Paper Name - Problems of Indian Economy-1

Teaching Hours-45

Name of program	Semester	Course	Credit	Internal Marks	External Marks	Practical / viva Marks	Total marks
B.A.	01	Elective	03	30	70	---	100

PREAMBLE

The purpose of this course at the B.A. level is to enable students to have an understanding of the various components of the Indian Economy.

COURSE OBJECTIVE

It is essential to have a good deal of understanding about the major development in the Indian economy after independence.

COURSE OUTLINE

UNIT-1, CLASSIFICATION OF THE COUNTRIES OF WORLD

1.1 Classification of Countries of the World

1.2 Basic characteristics of Indian Economy as a Developing Country.

UNIT-2, HUMAN RESOURCES IN INDIA

2.1 Trends of population in India

2.2 Causes of population explosion in India

2.3 Impacts of Population explosion on Economic Development in India

UNIT-3, POVERTY

3.1 Poverty – Meaning, Definition and Its Indicators

3.2 Relative and Absolute Poverty

3.3 Causes of Poverty in India

3.4 Remedies to Eliminating Poverty in India

UNIT-4, UNEMPLOYMENT

4.1 Unemployment – Meaning and Nature

4.2 Causes of Unemployment in India

3.5 Steps taken by Government of India to remove Unemployment

BASIC READING LIST

- Indian economy, Datt, R. and K.P.M. Sundaram, S.chand & company Ltd, New Delhi.
- Indian economy, Mishra, S.K. and V.K. puri, Himalaya Publishing Housing, Mumbai.

Course – CORE(Optional)

Paper No.- 15.1

Paper Code-

Paper Name - Agriculture Economics-1

Name of program	Semester	Course	Credit	Internal Marks	External Marks	Practical / viva Marks	Total marks
B.A.	05	CORE(Optional)	03	30	70	---	100

COURSE OUTLINE

Unit – 1 Agriculture Economics (20)

- 1.1 Importance of Agriculture in Indian economy.
- 1.2 Trends of agriculture development in India before 1991
- 1.3. Trends of agriculture development in India after 1991
- 1.4. Causes of low productivity in agriculture
- 1.5. Measures adopted for increasing productivity

Unit – 2 Natural wealth (15)

2.1. Land : Meaning, Importance, Characteristics of land

2.2 Nature of land problem

2.3 Land holding: fragmentation and sub -division of holding

2.4 Co-operative farming

Unit – 3 Agriculture finance (15)

3.1 Importance in modern agriculture

3.2 Problems of agriculture finance

3.3 Performance of agricultural finance in Gujarat

Unit – 4 Agriculture product price (20)

4.1 Introduction

4.2 factors affecting product price

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University - Junagadh.

Syllabus

Faculty of Arts

Subject- Economics

Course – CORE(Optional)

Paper No.- 16.1

Paper Code-

Paper Name - Economics of Co-operation-1

Name of program	Semester	Course	Credit	Internal Marks	External Marks	Practical / viva Marks	Total marks
B.A.	05	CORE(Optional)	03	30	70	---	100

COURSE OUTLINE

Unit - 1 Co-Operation (20)

1.1 Meaning & Definition of Co-Operation

1.2 Implication of Co-Operation in world & India

Unit - 2 Silent Features & Principles of Co-operation (20)

2.1 Characteristics of co-operation main & other functions of co-operation

2.2 Co-operation and other economic systems such as capitalism & mixed economy

Unit - 3 Co-operation & Other Form (20)

3.1 Co-operation as a form of organization and other forms such as a sole trading, partnership.

Unit - 4 Conceptual Problem of Co-operation (10)

4.1 Such as a limited liabilities & un-limited liabilities, state & co-operation, voluntary and compulsory.

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University - Junagadh.

Syllabus

Faculty of Arts

Subject- Economics

Course – Core

Paper No.- 18

Paper Code-

Paper Name - Economics of Environment

Name of program	Semester	Course	Credit	Internal Marks	External Marks	Practical / viva Marks	Total marks
B.A.	06	CORE	03	30	70	---	100

COURSE OUTLINE

Unit – 1 Economic Development and Environment (15)

1.1 Define of environment, Importance of environmental balanced

1.2 Various scope of environment

1.3 Discuss about environmental crises

1.4 Economic Development and declare of environmental level policy

1.5 Why does worry about environmental & Development policy needs of charges.

Unit – 2 Problems of Indian Environment (20)

2.1 Industrialization and pollution

2.2 Deforestation and environmental problems

- 2.3 Water resources and environmental problems
- 2.4 Agriculture development and environmental problems
- 2.5 Climate change
- 2.6 Various Measurement of Pollution Controls, Pollution policy
- 2.7 Environmental movement in India.

Unit – 3 Sustainable Development & Environment (15)

- 3.1 Define and definition of economic development, Explanation of approach
- 3.2 Indicators of sustainable development
- 3.3 Growth and sustainable development
- 3.4 Protection of environment and development problem
- 3.5 Environment protection in Indian and sustainable development.

Unit – 4 Biodiversity & Global COVID-19 (20)

- 4.1 Eco friendly production and Environment
- 4.2 Effect & Protection
- 4.3 Benefits and useful of its
- 4.4 Global Covid-19
- 4.5 It's potential Impact on Indian Agriculture, Industrial and Service sector.

BASIC READING LIST

- Adelman – 1., (1961) Theories of Economics Growth and Development, Standard University, Standford.
- Ghatak S., (1976), An Introduction to Development Economics, Allen and Unwin, London
- Higgins, B., (1959) Economics Development, Norton New York
- Kindleberger, C.P. (1977) Economic Development, McGraw Hill, New York
- Meier G. M. (1995) Leading Issues in Economics Development, Oxford University Press, New Delhi
- Thirdwal A. P. (1999) Growth and Development, Macmillan, London

2.4 Mrs. John Robinson

2.5 Milton Friedman

2.6 Pawl Semulson

Unit-3 INDIAN ECONOMIC THOUGHT-1 (20)

3.1 Ancient Economic Thought

3.2 Main Concept of Kautilya Economics

3.3 Pre-Independence Economic Thought :

-Dadabhai Navroji : Drain Theory

-Ranade : Economic Development

-Gandhian Economic Thought : Dignity of Labour , Theory of Trusteeship , Gram Swaraj , Sarvodaya , Decentralization.

Unit-4 INDIAN ECONOMIC THOUGHT-2 (20)

4.1 Post-Independence Economic Thought

4.2 Mahalanobis Model in Indian Planning

4.3 Dr. B.R.Shinoy : Thought on Indian Planning

4.4 Dr. Jagdish Bhagwati : Thought on International Trade

4.5 Dr. A.K.Sen : New Welfare Economy-theory of social choice

BASIC READING LIST

- Keynesian Economics in the Stream of Economic Thought – H. L. McCracken
- Keynesianism – Retrospect and Prospect – W. H. Hutt
- The failure of the New Economics – Henry Hazlitt
- Contemporary Economic Thought – P. T. Haffment
- An Essay on Gandhian Economics – J. J. Anjaria
- Principles of Gandhian Planning – Shriman Narayan
- Development of Economic Ideas in India – P. K. Gopalkrishnan
- Tendencies in Recent Economic Thought – Brij Narain
- A Critical Study of Gandhian Economic Thought – S. N. Jha
- Indian Economic Thought – B. N. Ganguli
- The Arthashastra – L. N. Rangrajan
- History of Indian Economic Thought – A. Dasgupta

Unit - 3 Co-Operative Movement (20)

3.1 Co-operative movement in following countries

3.2 Consumer co-operation in Denmark, Sweden & Co-operative development in Israel.

Unit - 4 State & Co-Operative Movement (10)

4.1 Co-Operative Education, Training & Propaganda

BASIC READING LIST

- Co-Operation at home and abroad
- Co-Operative in Israel - NAO MILKASH
- Co-Operative Banking in India - B. N. Choubey
- Co-Operatives in Sweden - J. W. Anmes
- Reformulation of Co-Operative Principle - D. G. Curvey
- Law & Practice of Co-Operative societies in India - L. S. Shashtri